

Braşovai Lapok

Ára 5 lei

Péntek
1931 * május 22

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

115. szám
XXXVII. évtolyam

Ára 5 lei

Befejeződött a választási mozgósítás

Soha még nem vett részt ennyi párt a mandátumharcban

Nem sikerült magyarokat szerezni a kormánypárti listákra

Bukarest, május 20.

A legutolsó napon, szerdán délelőtt a kormány is benyújtotta az egész ország területén a jelölőlistáit. Szerda este után új jelölőlistákat csak a szenátorválasztásra lehet lefektetni. Ezt is csak vasárnap estig. Jelen pillanatokban tehát a választási fölvonulás kialakultnak tekinthető.

Mindjárt le is szögezhetjük, hogy Romániában nem volt még választás, a melyen ennyi párt és mindenféle alakulat résztvevett volna.

A szavazatok tehát rettentően megoszlanak, ami kétségkívül kedvez a szervezettebb régi pártoknak, de nem kedvez a kormánynak, amely aligha kaphatna ilyen körülmények között prémios többséget. Aligha kaphatna Argetoianu módszerei nélkül. De Argetoianu módszereivel megkaphatja!

A végleges kormánypárti listák áttekintése egyébként azt a Magyar Pártra nézve rendkívül érdekes megállapítást eredményez, hogy

az ugynevezett reformista magyarok és a kormánypárt között kezdődött tárgyalások nem vezettek eredményre.

A kormánylista egyetlen vármegyében nem mutat föl reformista magyar jelölteket. Egyedül Csikban ad a kormány egyetlen magyar szenátorjelöltet. Kiss Géza indul a tanácsok szenátorválasztásán. Kiss Géza azonban nem reformista magyar, hanem liberális magyar. Valószínűleg, hogy jelölését is a liberális párt számlájára kapta. A többi székely megyében a kormánynak nincs magyar jelöltje. A román jelöltek is ismeretlen nevek. Ugy látszik, a kormány a székely megyékre nem is fektet nagy súlyt, és azért hozott oda ismeretlen neveket. Vagy talán Argetoianunak olyan mindegy, hogy kire és hogyan szavaznak a választók, ő a maga dolgát amúgyis jól elvégzi?

A TEMESVÁRI MAGYAR PÁRT KITART A DISSZIDENS SVÁBOKKAL KÖTÖTT PAKTUM MELLETT.

A másik érdekes esemény, ami a magyarságot közelről érinti a választásokkal kapcsolatban, a temesvári Magyar Párt magatartása. Megirtuk, hogy az ottani magyarpárti tagozat a központi elnöki tanács beleegyezése nélkül, sőt későbbi tiltakozása ellenére választás megfigyelést kötött a disszidens svábokkal közös jelölőlistát készített velük. A Magyar Párt központi vezetősége mindent elkövetett, hogy a temesvári tagozatot álláspontja megváltoztatására bírja, ez azonban nem sikerült. A temesvári tagozat már be is nyújtotta a paktumos jelölőlistát, amelynek élén Kriván Gyula dr. neve áll s mindjárt utána Hügel, a disszidens svábok vezetője következik.

Az az éleshangú tiltakozás és kárhözváltás, amivel a hivatalos Magyar Párt a temesvári renitenskedésre válaszolt, nem nagyon teszi lehetővé azt, hogy a megértés ebben a kérdésben létrejöhessen. Egyik temesvári lap ugyan azt a hírt közölte, hogy a tagozati vezetőség engedett a központi nyomásnak s elállott a paktumos lista benyújtásától, ezt a hírt azonban a temesváriak nyomban energikusan megcáfolták. A tagozati vezetőség kedden délután elnöki tanácsülést tartott,

amelyről hivatalos jelentést adott ki. Ebben a hivatalos jelentésben közli a vezetőség, hogy

a svábokkal kötött paktumot minden ellenkező híreszteléssel szemben fenn tartja, a paktumos listát már le is fektette a törvényszéken s reméli, hogy a megye magyarsága megoszlás nélkül adja majd szavazatát erre a listára.

Meggyőződése, hogy a helyes utat választotta s ennek bizonyítására már most felhozta azt, hogy a megyei tagozatok sorban csatlakozásukat jelentették be a paktumos megoldáshoz.

Ilyen körülmények között most már nem marad más lehetőség, minthogy a hivatalos Magyar Párt átengedi a terepet s nem állít a maga részéről listát, mert csak így kerülhető el, hogy a magyar szavazatok megoszoljanak. A temesvári tagozat magatartása mindenestre kényszerhelyzetbe hozta a pártot, amely jelen pillanatokban még tájékozatlanul áll s nem tudja, hogy mi lenne a hasznosabb: átengedni a párt választási jelét a paktumos listának, vagy tiltakozni és ellenlistát állítani. Szerda estig mindenestre eldőlt a kérdés, mert listát azután már nem lehet lefektetni.

A BUKARESTI MAGYAROK AVERESCUVAL MENNEK.

Érdekes, hogy a temesvári tagozat a központi ellenállással szemben ezzel érvel: a bukaresti magyarpárti tagozat is paktumot kötött, holott az elnöki tanács döntése szerint minden paktum tilos a képviselőváltásokról. Ez az indoklás mindenestre érdeklődést válthat ki a magyarságból, mert csak most derül ki, hogy a Bukarestben élő nagyszámú magyarság milyen utat választott a választásokkal kapcsolatban. A temesváriak értesülése igaz.

A bukaresti magyarpárti tagozat valóban úgy határozott, hogy Averescu listájára adja a szavazatait.

Ellenértéket a községi választásokon kapna a tábornok pártjától.

Arról még nincs hír, hogy a pártveze-

tőség a bukaresti paktumot hogyan fogadta. A hozzájárulás azonban valószínű, hiszen a bukaresti magyarok helyzete mégiscsak egészen más, mint a temesváriaké. És Bukarestben a Magyar Párt nem is állított önálló listát.

ÉLETBELÉPTETÉK A RENDTÖRVÉNYT MÁRAMAROSBAN

Tudósítónk jelenti: A vármegyei prefektus a Marzescu-féle rendtörvényre való hivatkozással, különféle rendfenn tartó intézkedéseket léptetett életbe a választási harc idejére. A hatóságok kijelentései szerint a rendkívüli intézkedések főleg az antiszemita izgatások megfékezésére irányulnak.

Vidéken gyűlések csak a prefektus engedélyével tarthatók. Ez az intézkedés nemcsak a vagárdistákra, hanem minden ellenzéki pártra vonatkozik.

A magyarpárti tagozat Máramarosszigeten benyújtotta a listát, amelynek élén Jakabffy Elemér áll.

„Én vagyok az utolsó erkölcsi tartalék”

Jorga programbeszédet mondott Kolozsváron

Kolozsvár, május 20.

Jorga miniszterelnök erdélyi körtörútján ma délből autóján Kolozsvárra érkezett. A miniszterelnök érkezése fél-tizenkettőre volt jelezve, amikor mintegy háromszáz ember és a hatóságok képviselői gyűltek össze a román színház előtt. A miniszterelnök érkezése azonban késett és akkorra már a tömeg és a hatóságok képviselői szétszózódtak, abban a hitben, hogy nem is fog megérkezni. Utolsó pillanatban sikerült csak a hatóságok néhány képviselőjét összeverebüválni, hogy a miniszterelnököt fogadják.

A tartományi igazgatóság részéről Hodor Victor, a város részéről Mihali Tivadar üdvözlötték a miniszterelnököt, aki a következőkben válaszolt:

— Polgári nyugalomból — mondott —

ta Jorga — királyi parancs szolgált ki, hogy két programot vigyek keresztül: Tisztítsam meg a közéletet a korrupciótól és hogy állítsam vissza a társadalom fegyelmét.

— A korrupció, folytatta Jorga jobban aláássa az országot, mint a külföldi ellenség.

Sürgősen tenni kell valamit a korrupció letörésére, különben elvérzik az ország.

Az impériumváltozás óta tizenöt év vesztett el Románia számára, amit nehéz behozni. Én vagyok az utolsó erkölcsi tartalék és az ország lakosságának mellém kell állania, ha nem akar öngyilkos lenni...

A miniszterelnök ezután a vármegye házára vonult kíséretével.

Csökkentsék a gabonatermelést huszonöt százalékkal,

— javasolja a farmerek képviselője a londoni gabonaértekezleten

London, május 20.

A napok óta folyó londoni nemzetközi gabonaértekezlet mai ülésén, Mokelvie az amerikai farmerek egyesületének képviselője, hosszú előadásban foglalkozott a gabonatermelés világproblémájával. Terjedelmes fejtegetésének során leszögezte a farmerek képviselője, hogy

az iparállamok hihetetlen mértékben megnehezítik az agrártermékek behozatalát

és ugyanakkor minden eszközzel támogatják saját mezőgazdaságuk kifejlesztését. Ily módon az agrárállamok képtelenek termékeiket rendes áron értékesíteni. Fokozza a bajt, hogy

Oroszország és az Egyesült Államok gabonatermelése emelkedett, a világpiaci árak tehát mindenképpen lefelé tendálnak

és a mezőgazdálkodás ezidőszereint csak ráfizetéssel, mesterséges támogatással üizhető.

Mokelvie delegátus azt ajánlja, hogy az agrárállamok huszonöt százalékkal csökkentsék túltermelésüket, mert ez az egyetlen eszköz arra, hogy a gabonárakait feljavítsák és a termelést rentabilissá tegyék.

Feloszlatják a bukaresti és a kolozsvári városi tanácsot

Bukarest, május 20.

Kormánykörökből kiszivárgott hírek szerint, a bukaresti és a kolozsvári városi tanácsokat minden körülmények között fel fogják oszlatni. A többi tanácsok feloszlatásának fegyverével a kormány csak abban az esetben fog élni, ha erre feltétlenül szükség lesz.

Maniu Bukarestbe érkezett

Bukarest, május 20.

Maniu Gyula, volt miniszterelnök szerdán reggel Bukarestbe érkezett s nyomban érintkezést keresett pártja ottani vezérégyéniségeivel. Délelőtt folyamán a nemzeti-paraszt-párt legfelsőbb vezetősége tanácskozott. Délutánra újabb ülésre hívta össze a pártelnök pártja intéző bizottságának Bukarestben tartózkodó tagjait.

A délelőtti ülésről nem adtak ki semmiféle hivatalos jelentést, kiszivárgott hírek szerint azonban Maniu és társai azokról az újabb intézkedésekről tárgyaltak, amiket a helyettes belügyminiszter legújabbban fogantatott. Ertesítés szerint Maniu csütörtökre nem marad Bukarestben, hanem már szerdán este választói körületébe indul.

PESTI SZINHÁZ

Ékszerablás a Váci-uccában s egyéb premierek

Budapest, május 20.

A halódó szezonnak váratlanul nagy és sikeres eseménye Fodor László új vigjátékának premijere a Vigszínházban. A darab címe: **Ékszerablás a Váci-uccában.**

A színpadon előkelő nagyvárosi figurák mozognak: a dúsgazdag pénzfejedelm, az után felesége, a polgári macska, ennek barátja, a dzsentrí és a rabló.

Az előkelő, szellemes, nagystilű, kulturált ékszerabló, aki előretartott revolverrel éppen akkor hatol be egy Váci-utcai ékszerüzletbe, amikor a polgári macska férje és szeretője jelenlétében 15.000 dollárért egy gyűrűt vásárol. A vége természetesen az, hogy a macska és a rabló vad szerelemben forrnak össze.

Alapjában tehát egy erkölcsstelen játék, a mit Fodor úgy ellensúlyoz, hogy mind a három rendkívül ügyes és érdekes felvonáson át morált prédikál. De ezt azután nagyszertien cselekszi. Kellems, szellemes, fölényes, frappáns, briliáns. Páratlan színpadi sikere van.

Erdemes a darabból néhány ötletes kiszólást lejegyezni.

A gazdag macska (Honthy Hanna) mondja gyűrűválogatás közben:

— Attól, akit szeretek, nem fogadok el semmit. En csak a férjemtől fogadok el ékszereket.

A barát (Makay Margit) irigykedik a gyémánt miatt. Felpattan a helyéről:

— Megyek haza, rohanok, mert kikapok az uramtól.

— Anyira szereti a perest?

A macska egy pillanatig egyedül marad az üzletben udvarlójával, az arisztokrátával, (Hegedűs Gyula), aki forró szavakat mond neki.

— Ugy beszél, mintha lenne köztünk valami, — utasítja el a macska, — pedig csak a szeretője vagyok...

Ugyancsak ez a hölgy a következőképpen definiálja a gyémántot:

— Az asszony értéke és fiatalága egyetlen értékben kifejezve: a gyémánt. Ha majd nem kapok már gyémántot, megtudom, hogy öreg vagyok.

A gazdag férj (Törzs Jenő) sokallja a gyűrűért a 15.000 dollárt.

— Azt hiszed, hogy én csak úgy kivészem a zsebemből a pénzt?

— Nem a maga zsebéből, — szól közbe az arisztokrata, — hanem a másokéiból.

— Mi az? Zsebtolvajnak tart?

— Dehogyan. Ha a nagytőke nyúl az ember zsebébe, azt közgazdaságnak nevezik.

Fodor László brillirozik a szójátékokkal és ötletekkel. Dialógusa kitűnő, sohasem akad el. Jelenetnél jelenetre fokozza a hatást, a humort, a feszültséget s darabjának sikerét csak a minőségi érték válassza el Hunyadi „Feketeszáru cseresznye”-jének sikerétől.

MUSSOLINI A NEMZETIBEN

Ambár az évad már kimulóban van, a „nagy” premierek mégis gyors egymásutánban következnek. Érdeklődésben azonban a sok bemutató közül is kiválik a **Nemzeti Színház** legközelebbi ujdonsága, a „Száz nap” című színmű, melynek első előadása június 4-én lesz.

Ez a darab az összes kulisszamögötti hírek szerint gyöngécske tákolmány. Sikere azonban biztosítva van, mert szerzője nem kisebb személyiség, mint Benito Mussolini, az olasz diktátor. A kényur nem egyedül szerző, hanem Giovacchino Forzano személyében társa is van. A színmű egyébként Napoleon száznapos uralmát tárgyalja, — milyen más téma volna illő és méltó Mussolinihez? A két szerző viszonyát pontosan meghatározza a magyar színpad, mely így fog kinézni:

SZÁZ NAP

Színmű 3 felvonásban.

Szcenáriumát írta: Benito Mussolini

Színpadra írta: Giovacchino Forzano

Fordította: Herczeg Géza

Személyek:

Napoleon — — Gál Gyula

Laetitia — — Bettyey Aranka

Fouchet — — Palágyi Lajos

Hortenzia — — Környei Paula

Lafayette — — Mihályfi Béla

De Marsan grófnő — — Lányos Margit

Labedoyre — — Lehotay Árpád

A darabnak, — a külföldi kritika szerint is, — az a sajátossága, hogy amennyiben Mus-

solini először lett volna szerző és azután politikus, akkor sosem lett volna diktátor.

De, miután először lett diktátor és azután szerzett, minden különös fáradság nélkül futott be a Nemzeti forgó színpadára.

Most tehát csak az a kérdés, hogy ha Napoleon feltámadna, izgatná-e annyira Mussolini, hogy darabot írjon róla?

TÁRAY — EFTIMIU

Négy-öt évvel ezelőtt még a kolozsvári színház drámai hőse volt Táray Ferenc. Azóta az áldatlan színházi viszonyok következtében kisebb színházakban és magyar vidékeken működött.

Ma visszhangzik nevétől a komoly kritika. Egyetlen szereppel érte el páratlan sikerét.

Az új bánsági kormányzó zsidó — és francia nevelő volt a Bratianu-családnál

Az új temesmegyei prefektus pedig nők után futkos — írja lapjában Bocu Sever

Temesvár, május 20.

Az itt megjelenő „Vestul” című lap feltűnésteltető cikket közöl Bocu Sever tollából. A volt tartományi igazgató azaz „vádolja” meg utódját, Péter Juliánt, hogy francia zsidó, aki nevelő volt a Bratianu-családnál és miadössze ennek köszönheti politikai karrierjét. Ugyancsak leszedi a keresztvizet a volt kormányzó Bungeanu Istvánról, az új temesmegyei prefektusról is, akiről azt

Mint vendég, a Hamletet játszotta a Nemzeti Színházban. Egyöntetű a megállapítás, hogy klasszikus alakításban is sikerült neki az, ami nem sikerült nemrégiben a színházi blöffnek, amikor frakkba bújította Hamletet: közelebb hozni érzésvilágunkhoz és elevenen élő emberré formálni a dán királyfit.

Táray sikere frappáns volt. Percekig törvöltek ezt a finom és intellektuos művészt, aki a vendégjátékkal indult meg a nagy karrier útján.

★

Ugy művészi, mint irodalompolitikai szempontból igen nagy jelentősége van annak a turnénak, mely ma indult utnak 14 magyar művész Romániába, hogy Kádár Imre fordításában bemutassa Eftimiunak „Prometheus” című darabját. A társulat, — mely a premiért nagy sikerrel emlékeztetesen Budapesten tartotta, — 12 városban lép fel s június elején Bukarestbe is ellátogat. A turnét Bárony Aladár, az Új Színház kitűnő művésze vezeti.

A jövő hónap közepén a pesti pikantéria öszülő nagyhercege, Steinhartd megy le egész társulatával Erdélybe. Társulatának legjelentékenyebb tagja, Somlár Stefi, szintén Erdélyben kezdte, — mint szubrett, — pályafutását.

NÉMETH MÁRIA

Végül egy kétperces beszélgetés a legnagyobb magyar énekesnővel, Németh Máriával, a Tosca lemondott előadása előtt.

— Miért nem lép föl?

— Irja meg, kérem, komoly kulisszabotrány: a fagyalt miatt. Isszonyan szeretem, de mindig berekedek tőle. Komoly válságban vagyok: nem tudok választani a jegeskávé és a színpadi siker között. Jaj, el sem képzelem, hogy a dicsőségért hogy mekkora szenvedni...

— Mit szeretne csinálni?

— Mindenekelőtt fagyaltot enni. Ezenkívül pihenni. Sokat. De nem lehet. Nézzé, ilyen az életem. Holnapután énekelem a máról elhalasztott Toscát. A következő este már Bécsben a Profétában lépek fel. Június 3-án a londoni Covent Gardenben két este: Tosca és Turandot. Onnan Párisba: a nagy Operában Aida és Siegfried. Vissza Bécsbe: Violanta, Idomeneo, Siegfried, Donna Anna... Ez szomorú. Sőt tragikus. Sirni tudnék.

— A fagyalt miatt?

— Eltalálta.

ként követeli a paktumot és annak visszautasítását öngyilkosságnak nevezi, én is csatlakoztam és megadtam a beleegyezésem az együttműködésre.

— Tettem, amit tettem és férfiasan vállalom is érte a felelősséget. Tagozatommal sok szép eredményt arattam és ha kell, akkor velük együtt fogok elbukni. Az eredmények döntik majd el, hogy helyesen cselekedtünk-e vagy sem? A régi monarchia egyik legelőkelőbb érdemrendje, a Mária Terézia-érdemrend volt. Az érdemrendet olyan katona is megkaphatta, aki a felsőbb parancs ellenkezőjére hajtottá végre, mert azt a körülmények így kívánták meg. Ha tettét siker koronázta, úgy megkapta az érdemrendet, míg ellenkező esetben haditörvényszék elé állították, mely főbelövéssre ítélte. Én remélem, és biztos vagyok abban, hogy a választások után megkapom felmentémet és győzelmi megosztás nem is a kényszerítő körülmények miatt renitens, de mégis és éppen ezért győztes katonának kijáró érdemrendet...

Az interjúnak vége. Báro Ambrózy Andor, a bánsági tagozat elnöke, felveszi a telefonkagylót, hogy tovább vezesse a választási küzdelem előkészületeit.

A bánsági választás eredménye tehát magyar vonatkozásban nemcsak arra a kérdésre fog válaszolni, hogy ki lesz a képviselő?

Tfi. Kubán Endre

Bethlen magyar miniszterelnök a titkos választójog kiterjesztéséről

gr. Bethlen

Budapest, május 20.

A képviselőház mai ülésén Bethlen miniszterelnök beszédet mondott a titkos választójogról. Kijelentette, hogy a titkos választójog alapján áll, amit fokozatosan akar kiterjeszteni. Majd így folytatta:

— Annak ellenére, hogy a titkos igazgatási választásokon a kormány többséget kapott, jelenleg még nem kívánatos a titkos választójog teljes kiterjesztése, mert ezáltal nagyon erős aláátmasztást kapna a szélsőséges agitáció, amely Magyarországon éppúgy, mint az egész világon megvan és amely nemcsak a kormányt, hanem az egész államberendezkedést meg akarja dönteni.

— Most elsősorban a gazdasági bajok eltüntetésével kell foglalkoznunk. Amint azonban a gazdasági bajok enyhültek, a kormány azonnal foglalkozni fog a választójog kérdésével, még pedig három irányban: a titkosság kiterjesztése, a választási és jelölési rendszer és végül a kerületi beosztás szempontjából.

— Mindig ez volt az álláspontom — fejezte be beszédét Bethlen miniszterelnök — és a leghaározottabban visszautasítom a vádat, mintha ezen a téren ígéreteimet nem váltottam volna be. Soha mást nem ígértem, mint amit most mondtam, mást nem tettem és nem is fogok tenni, mert mindig a nemzet érdekeit tartottam szem előtt.

Jogaink érvényesülése, igazságunk diadala attól függ: hányan szavazunk e jelre: X!

Báro Ambrózy Andor megmagyarázza a bánsági paktumos magyar lista történetét

Báro Ambrózy

Temesvár, május 20.

A romániai magyar közvélemény mindeddig csak indultatos nyilatkozatokon keresztül szerzett tudomást arról, hogy mi történt a bánsági magyarpárti jelölés körül. Anélkül, hogy az ügyben állást foglalnánk, leközzöljük báro Ambrózy nyilatkozatát, amelyben egy megnyugtató momentum hangsúlyozódik ki: Senkit sem vezetett egysegbontási törekvés és a bánsági vezető fontos lokális okokkal indokolják elhatározásukat és a paktumos lista benyújtásánál a magyarság egyetemes szempontjait tartották szem előtt.

A Magyar Ház irodájában az asztalok roskadásig meg vannak rakva iratokkal, a telefon mindegyre berreg, vidékről egyik jelentés érkezik a másik után, percről percre megtelnek és azután újra kiürülnek az irodahelyiségek új emberekkel, akik lázasan tárgyalnak, tanácskoznak. A Romániai Magyar Párt Bánsági Tagozata készül a közeli választásra...

Az érdeklődés középpontjában egy megviselt arcú fáradt tekintetű férfi áll: báro Ambrózy Andor, a bánsági tagozat elnöke, akinek személye körül most magásra csaptak fel a hullámok. Az előzmények ismeretese. A temesi tagozat szembel helyezkedett a központi intézőbizottság határozatával és paktumot kötött a Hügel-féle német politikai frakcióval, melynek értelmében együttesen indulnak a választási harcban. A központi vezetőség ezért nagy mértékben a temesi tagozat elnökét, báro Ambrózy Andort okolja. A B. L. munkatársa most eljött megkérdezni Ambrózy bárót, hogy miért helyezkedett a bánsági tagozat szembe a vezérbizottság akaratával? Beszélgetésünk során a következőket mondta:

— Évek óta meggyőződése és kívánsága a bánsági magyar és német lakosságnak, hogy kisebbségi blokkot létesítsen, mert az együttműködés révén a Bánságban élő kisebbségek biztos győzelem tudatával indulhatnak mindenkor a választási küzdelemben. Különösen a magyarság vezérei voltak hívei ennek az eszmének és csak az alkalmas pillanatra vártak, hogy terüük valóra válna és a paktumot megköt-hessék. Évek hosszú során át többször megtörtént, hogy különféle német frakciók, melyek elégedetlenek voltak vezetősejük működésével, paktumajánlatot tettek a magyar pártnak az együttműkö-

désre, azonban minden alkalommal elutasításra találtak, mert a magyarság vezetői óvakodtak attól, hogy a testvérkisebbség egységének felbontásában közreműködjenek.

— Kikből áll a Hügel-féle frakció?

— A Hügel-féle frakció nem disszidens, mert mint arról meggyőződünk, a Hügel-féle német-szaváb népközösségnek nem voltak tagjai. Hügel pártot szervezett, a független szavók pártját és ajánlatot tett a magyarságnak az együttműködésre. A magyarság vezetői éppen azért, mert szervezett pártból volt szó, mely számottevő tömegével biztosítható törekvéseinek sikerét, örömmel vette fel a tárgyalások fonatát, melyek eredményül is vezettek. Én, mint a tagozat elnöke és az országos intéző bizottság tagja Kolozsvárról az intézőbizottság előtt ismerttettem a helyzetet, de javaslatomat a legnagyobb csodálkozásra és megdöbbenésre nem fogadták el. Amikor a központi intézőbizottság határozatát ismerttettem tagozatom vezetésége előtt, ki-tört az elégedetlenség és igazuk biztos tudatában elvetették a központi vezetőség általam ismertett határozatát és elhatározták, hogy a Hügel-frakcióval a paktumot mégis megkötik.

— Tudja azt, méltóságos uram, hogy a paktum miatt a központ részéről sokan önt okolják?

— Tudom és ezen nem is csodálkozom. Az én személyemnek természetesen bele kellett kerülnie ebbe a kellemetlen szituációba, mert mint a központi vezetőség exponensének érvényt kellett volna szereznem a vezetőség akaratának. Először, — bevallom, — igyekeztem is a felsőbb parancsoknak eleget tenni, azonban olyan merev visszautasításra találtam saját vezetőségem részéről, mely arra késztetett, hogy napokig vizsgáljam és tanulmányozzam a Bánság hangulatát és amikor láttam, hogy mindenki egy ember-

Kolozsvári Menők 12. osztályu készpénzsorsjátéka

Első osztály húzása 1931 július 5-én kolozsvári Városházán. Yneremények kifizetését az Albina Bank garatálja Főnyeremény 1,000,000 lei. Össznyeremények végösszege 4 millió lei. Minden sorsjegy 12 osztályon keresztül játszék. Sorsjegyek ára: egész sorsjegy 100 lei, fél sorsjegy 50 lei. Posta: rendelések: Egész sorsjegy 117 lei, fél sorsjegy 67 lei beküldése ellenében, vagy uánvétellel rendelhető: Központi Sorsjegyiroda, Cluj, Strada Memorandului No. 16. Bizományosunk Brassóban Darzys Géza.

Tessék
vigyázni
a zsebekre!

A legújabb szélhámosság:

a Romániai Intellektüelek Segélyző Ligája

Domokos-Haraga Balázs és Sireagu Coriolan notórius gründolók
legfrissebb üzleti vállalkozása

Kolozsvár, május 20.

A súlyos gazdasági viszonyok a legképtelenebb ötletek kiigazítására kényszerítik azt a közönséges balandót, aki valahogyan minden nap akar ebédelni, hogy kívárhassa jobb idők bekövetkezését. Vannak azonban kétségbeesett ötletek, amelyek az első pillanatban már életképtelenek és még nagyobb baj, ha ideig-óráig mégis életképeseknek bizonyulnak. Ilyen kétségbeesett ötlet szüleménye Erdély fővárosának legújabb szociális „intézménye”, — a Romániai Intellektüelek Segélyző Ligája. Már a cím maga is bizalmatlanságot kelt a maga groteszk hangzásával és a bizalmatlanság a maximumig fokozódik, ha a jóhiszemű idegen elolvassa az „S. O. S.” című kiáltványfelének az aláírásait:

Domokos-Haraga Balázs, titkár,
Andrei Coriolan Sireagu, igazgató.
Határozottan rossz hangzású két név, még akkor is, ha az önhibájukon kívül elhelyezkedni nem tudó intellektüellek valóban részorolnak ma a társadalom segítségére. Kétségtelen, hogy az intellektüel-nyomor leirhatatlan, de máris fiaskóra van ítélve minden segélyzőakció, amelynek élén Domokos-Haraga Balázs és Sireagu Coriolan állanak. Van ugyan a ligának egy illusztris és köztisztelőben álló elnöke is, dr. Pap Sándor festőművész és tanár személyében, ő azonban aligha ismeri közlebből azokat, akiknek a kezdeményezéséhez odaadta a nevét.

Már az is gyanús ennél az alakulatnál, hogy a sajtónak szánt kommunikációban a liga közgyűléséről történik említés, amely „az eszme felvetése, valamint az előmunkálatok elvégzése körüli érdemeik elismeréséül Coriolan A. Sireagut igazgatónak és Domokos-Haraga Balázst titkárnak választotta meg”. Erről a közgyűlésről ezen a két uron kívül Kolozsváron egyetlen embernek sincs tudomása és mondanunk sem kell, hogy egyszerűen Haraga Balázs kinevezte igazgatónak Sireagut, az viszont titkárául fogadta Haraga Balázst. Ez történt.

A szerkesztőségi körséta alakulmával maga Haraga Balázs hirdeti mindenütt, hogy a „közgyűlés” első dolga az volt, hogy a liga megalakulásáról értesítette üdvözlő táviratban Jorga miniszterelnököt és a kormány támogatását kérte a liga részére. Rossz nyelvek szerint az egész liga üres humbusz, kitűnő ürügy az emberek adakozó készségének kihasználására, fizetett (igaz, egyelőre csak ígéretekben fizetett) kommunikáció révén, mellékeltek pedig egy képviselői mandátum elérhetetlen vágya lebeg a nemes alapítók lelkiismeretén.

Tehát: vigyázat, mázsolva!
És annak, akin nem fogna ez a közmondásos figyelmeztetés, szolgáljon tanulságul a két ötletes alapító arcképvázlata. Vannak közös vonások is. Sireagu ur és Domokos-Haraga ur is notórius „gründolók”. Mindig alapítanak valamit. Az emberi hiszékenységre alapítanak. És több, kevesebb szerencsével, eddig még szerencsésen átvégződtek a BTK-paragrafusok labirintusán. Sireagu igazgató urral volt ugyan már egy kis baj, de az kérem, még felelősség alatt áll, tehát várjuk be a végét.

KI AZ A DOMOKOS-HARAGA BALÁZS?

Domokos-Haraga Balázs valamikor jobb sorsra érdemes székelőföldi tisztviselő volt, de a nagy katalizmában elvesztette a gyökereit és azóta a sors szele ide-odadobálja. A névvel először a nagyszabású román kormányzótanács idején foglalkoztak a lapok, amikor Domokos Balázs, mint a Consiliul Dirigent osztályfőnöke, valami kellemetlen papirpanama-ügybe keveredett, amelyből nagyon nehezen tudott csak kivevődni. Az állása mindenestre ráment. Új kenyér után kellett nézni. Akkoriban minden varrőleány moziszínész akart lenni. Domokos Balázs tehát színi-iskolát és filmakadémiát nyitott. Persze, megbukott, mert a „művésznők” nem tudtak elhelyezkedni és visszakövetelték a tandíjat. Ezután lapot indított Domokos-Haraga Balázs, de nagyon gyéren jöttek az előfizetési díjak, hát abba kellett hagyni az újságcsinálás rögtön utját. Az elszámolási differenciáról most ne történjék említés.

Ugy öt évvel ezelőtt Domokos-Haraga Balásznak újabb nagyszerű ötlete támadt. Az

erdélyi románság éppen akkor készülődött Avram Jancu századik születésnapjának megünneplésére. Domokos Balázs elhatározta, hogy filmre viszi a 48-as román néptribun életét. Megcsinálta valakivel a scénáriumot, a melyet Mária királynénak ajánlott. Ezen a réven a szerzők kaptak is valami százezer lej állami szubvenciót, de ez nem volt elég a filmhez, tehát, — nem csinálták meg. Ehelyett a scénáriumot kiadták könyv alakban. Megint baj lett belőle. Hiába házalták végig a könyvet az összes hatóságokat, a begyűlt pénz nem volt elég a nyomdászámra fedezésére és így a nyomda természetesen nem akarta kiadni a könyveket a kezéből. Domokos-Haraga Balázs azonban nem hagyta magát. Újabb ötletet alyt ki. Addig szaladgált most már a pénze után futó nyomdatulajdonossal együtt a hatóságokhoz, amíg a kolozsvári tartományi igazgatóság engedélyt adott neki egy két millió lejig terjedhető sorsjáték rendezésére. A sorsjáték megindult, de, mert az újabb nyomdaköltségekkel járt, minden jövedelem

A szociáldemokraták is panaszkodnak a választási terror ellen

Bukarest, május 20.

A szociáldemokrata párt főtitkára, Rotar Radaceanu tegnap három ízben kísérelte meg Argetoianu helyettes belügyminiszter elé jutni, hogy tudomására hozza azokat a választási visszaéléseket és erőszakoskodásokat, amelyekkel a vidéki csendőrségek az egész ország területén megbénították a szociáldemokrata párt választási agitációját.

Argetoianu azonban nem fogadta Rotar Radaceanut, aki erre írásban adta be pártja tiltakozását.

Érdekes, hogy a nemzetiparasztpárti Lázár Illés után most a szociáldemokrata Lucian is kétségbeesett segélykiáltást hálalt Máramaros megyéből. „Az Isten szerelmére kérlek benneteket, urja pártja központjának, tegyetek valamit a kormánytól, esetleg a királynától, mert a legvéresebb terror uralkodik itt, amely lehetetlenné tesz minden megmozdulást. — Közlekedési engedély nélkül nem lehet egyik faluból a másikba menni, jelöltjeinket és agitátorainkat letartóztatják.

Az utolsó tanuk felvonulása a kémkedési pörben

Főleg Aradiról volt szó a mai tárgyaláson

Bukarest, május 20.

A kémkedési per mai tárgyalási napján az utolsó tanukihallgatásokra került sor. Mateescu nemzeti-parasztpárti szervező Dobrescu vádlottól ad információkat. Elmondja, hogy Dobrescu tagja volt a parasztpártnak és jó hazafinak ismeri. Amikor azonban a parasztpárt egyik része Mihailachehoz, másik része pedig Steréhez csatlakozott, Dobrescu dilemmába került és nem tudta, hogy hová álljon.

— En ennek tulajdonítom...
— Kérem, ne untasson itt bennünket politikával, — szól rá az elnök. — Bünyösnek tartja-e Dobrescut, vagy sem?
— Szegény, de becsületes ember volt, — akarja folytatni Mateescu, de az elnök leint.

— Menjen haza kérem, nincs szükség a maga vallomására.

Mihailescu tanu szintén a román vádlottak érdekében beszél.

— Kiket ismer a vádlottak közül? — kérdezi az elnök.

Tanu szétnéz a vádlottak között és megakad a szeme Aradi Viktoron.

— Ezt az urat ismerem. Sokat beszéltem vele szociálpolitikáról.

TENISZ -labdák Lei 45-től
-ütők 500-tól
felszerelések legolcsóbban
GELLER sport -etében
Brassó, Str. Reg. Caroli (Kapu-u.) 36
Egyesületi tagoknak 10% engedmény.

az Avram Jancu-szövegkönyvet előállító nyomdái lett és Domokos-Haraga Balázs megint kenyér nélkül maradt. Nem sokáig. — Gondolt egyet és felkereste dr. Moldován Valér tartományi igazgatót és előadta, hogy ki akarja adni az erdélyi intellektüelek almanachját, amelyhez a tartományi igazgatótól kért előszót. Moldován miniszter ezt meg is ígérte, Domokos-Haraga Balázs azonban kikönyörögte, hogy ezt az ígéretet adja meg írásban a tartományi igazgató. Ezzel a levéllel azután Domokos-Haraga Balázs elindult „tárbálási” körútra és mindenkit megvágott néhány száz lej erejéig, akit tudott. Moldován miniszter megrémült, amikor ez a fülébe jutott és azonnal visszavonta az ajánlólevelét.

Egyik legutóbbi gründolási terve az volt Domokos-Haraga Balásznak, hogy „Románia” címmel román és magyar nyelvű lapot indít, a két nép közlekedésének előmozdítására. Balzszerencsére azonban ehhez a vállalkozáshoz olyan társakat szerzett, akik még nálánál is ötletesebbek és szegényebbek. És így a levegőre épített lapvállalat meg sem alakult. Ebben a gründolásban Domokos-Haraga Balázs már együtt dolgozott Sireagu Cornéllal, a ki nek a multja nem kevésbé változatos, mint az övé. Sőt.

A TITKAR UR PORTRÉJA

Sireagu Cornél a nyilvános szerepléssel kapcsolatos karrierjét a hírhedt tordai America-zugbiztosítónál kezdte, mint Crăciunas János vezérigazgató titkárja. — Amikor az ügyészség is beavatkozott az America ügyéibe, Sireagut is letartóztatták, el is ítélték, de ő megfélemberte az ítéletet. Másodfokon még nem került tárgyalásra az ügye. Később az

Urania című biztosító alkalmazottja lett, de itt sem tudott sokáig maradni. Külön fejezet lehetne írni Sireagu Coriolan életének azon szakaszáról, amelyet a botrányos körülmények között megszünt „Loteria Sanator”-sorsjáték vezetőjeként élt le. Itt is be kell várnunk azonban az ügyészségi eljárás befejezését, amelyet a sok becsapott sorsjegyvásárló feljelentésére indítottak meg. Egyik legjobban sikerült vállalkozása Sireagunak az „Argus” című információs, tudakozódó, magánnyomozó és hirdetési iroda alapítása, amely abban merült ki, hogy kitette a cégtáblát, megjelentetett néhány újsághirdetést, (most sincsenek kifizetve), és a „vállalatot” eladta jópénzért. Ugy látszik azonban, hogy ez a pénz is elfogyott és így került sor most a Romániai Intellektüelek Segélyző Ligájának megalapítására. A prospektus szerint a liga célja többek között „olyan segélyalapokat, vagy más intézményeket kezdeményezni, támogatni, vagy létesíteni, amelyek... stb.” Ez az. Segélyalapokat gründolni, — amiket majd ez a tisztos multu igazgató és titkárja fog „kezelni.” Hiszen ők is munkanélkülivé vált intellektüelek, szegények. A közönség, ha van neki, csak adja ide nekik a pénzt, ők majd hirlapilag nyugtáznai fogják az adományokat, akárcsak a tordai America biztosító tette a kölcsönös hozománybiztosításokkal. Ez csak elég jó ajánló-levél?

Aki pedig közelebbről is meg akar ismerkedni az ilyen Sireagu-Domokos-Haraga Balázs-féle típusokkal, vegye magának azt az érdemes fáradságot, és olvassa el Chester amerikai írónak „Pénz az utcán” című ragyogó könyvét.

Bányai Ernő

teket szeretjük. — Mondjon néhány nevet Maniutól, magáig.

- Neveket nem tudok.
- Miről beszélgettek ott Aradinál?
- Én Kantról, Plátonról.
- És Marxról?
- Néha.

—Csak Aradi tartott előadást, vagy maguk is? Kérdezi az elnök.

— Mi nem igen mertünk beszélui, — mondja Szikszai —, lenyűgözött bennünket Aradi intelligenciája.

A tárgyalás folyik.

Ebben az évben nagyon szigorú lesz az idegenellenőrzés

Bukarest, május 20.

A munkaügyi minisztériumban megkezdődtek az előmunkálatok a június elsejével esedékes idegenellenőrzés technikai előkészítésére. Kiszivárgott hírek szerint ez a legközelebbi ellenőrzés rendkívül szigorú lesz. Cantacuzino miniszter már ki is jelentette, hogy elsősorban a román állampolgárságu munkások érdekeire lesz tekintettel az idegenek ellenőrzése során s csak azután következnek azok a szempontok, amelyek a Romániában letelepedett idegenek tartózkodási engedélyének meghosszabbítása mellett szólnak.

Az ellenőrzés technikai lebonyolítására vonatkozólag egyébként a szigurancaik idejében tájékoztató közleményeket adnak ki.

Itt van az új „fekete”

A fekete benzin!

Bukarest, május 20.

A pénzügyminisztériumhoz feljelentés érkezett, hogy a prahovavölgyi kis petróleum-termelők fekete-benzint hoznak forgalomba. A fekete-benzin, a fekete-szesszel azonos körülmények között kerül piacra. A petróleum-termelőket, akárcsak a szesztermelőket, pénzügyi ellenőrként ellenőrzik, hogy eleget tessenek-e adózási kötelezettségüknek. Egy vagon benzin illetéke 30 ezer lej és a prahovavölgyi kis petróleumtermelők összejártszottak a pénzügyi ellenőrökkel, hogy az eladásra kerülő benzin törvényes illetékét megtakarítsák.

A feljelentés szerint ez a manipuláció rég tart és az állam kára több millióra rúg. A pénzügyminisztérium szigorú vizsgálatot vezetett be.

Magyarok e X jelben győzni fogtok!

„OLLA”
GUM...?
„OLLA” antiszeptikus készítmény! Ne kockáztassa egészségét súlyos utána-
zatokkal, utasítsa
cset vissza és kő-
veteljen kimon-
doltan „OLLA”-t eredeti csomagolásban!

VENDÉGLÖST
keres a Szg. 13114
Birák Háza Szanatórium
BĂILE SOVATA (Szováta)
Előnyös feltételek mellett, saját étteremhez.
Feltételek Rudolf Mo-se hirdetési irodában
Cluj tekinthetők meg. Ajánlatokat ugyan-
oda f. hó 21-ig bezárólag kérünk.

„PANZERKREUZER A“

Berlin, május 20.

Május 19-én, a „leszerelés“ tizenkettődik évében bocsátják vízre Kielben nagy ünnepségek között az évek óta sok politikai csatározások között készült nagy német csatahajót, a német belpolitikai életben hírhedt lett „Panzerkreuzer A“-t, amelyért kormányok buktak meg s kelték életre, nagy politikai pártok zültek szét s kerültek ki megtizedelve a körüle folyó harcban. Ezért szinte szimbolikus jelentőségű, nem annyira világpolitikai, mint inkább a német belpolitikában a Panzerkreuzer mai vízrebocsátása. Azt jelenti, s nem kevesebbet, hogy a német belpolitikában a háborút követő évtizedben a forradalmak s szociáldemokrata kormányok dacára az agrárius-nagypari jobboldal keresztül tudta hajtani akaratát s a német politikát képes volt minden ellenálló népi erők dacára erősen jobboldali vizekre irányítani.

Azt lehet mondani, hogy a Panzerkreuzer vízrebocsátása egy állomás, mely mögött a háború utáni német történelem egy nem csak igen mozgalmas, hanem egy erősen visszafelé ívelő történelme húzódik meg: kezdődik egy nagy forradalmi lendülettel, mely azonban hamarosan elcsúszkál, majd az államalkotó szociáldemokrata párt segítségével teljesen derékbetörök. S az azóta elmúlt hét-nyolc esztendő nem egyéb, mint a régi pozíciók fokozatos visszaszerzése a régi uralkodó osztályok által: a szociáldemokrácia kénytelen előbb osztozkodni a polgársággal a hatalomban, majd fokról-fokra visszavonulni hatalmi pozícióiból s mindig többet s többet visszahúzódnak abból, amit a forradalom kiereszkolt. Az együttműködés egyszer elkezdett után nem volt megállás s így jutott a német szociáldemokrata párt abba a helyzetbe, hogy Hindenburgnak meg kellett szavaznia azt, amit a császárnak, mint ellenzéki párt, mindig megtagadott. Annak dacára, hogy a baloldali polgári pártok is a Panzerkreuzer építése ellen voltak. Nem mintha nem kívánnák Németország felfegyverzését, hanem mert azon a meggyőződésen vannak, hogy egy néhány csatahajó a tengeren egyenlő a semmivel s a hadihajók építése Németország számára kidobott pénz a fegyverkezés szempontjából is. Mert mit kezdhet Németország pár kis hadihajóval a nagy francia, amerikai és angol flottával szemben?

Ez az ellenvetés, mely szakkörökből hangzott el, akkor is megállja a helyét, ha, mint mondják, az új Panzerkreuzer a modern haditechnika legcsodásabb műve, mely a megengedett nagyságban többet produkál, mint amennyit elérhetőknek gondoltak.

Tudvalevőleg Németországot nem csak lefegyverezték tényleg, hanem esetleges felfegyverkezési szándékait is az entente államok előre erősen korlátozták. Így pl. épitendő csatahajói nem haladhatják meg a 10.000 tonna terjedelmet. A német haditechnika tehát az elé a probléma elé volt állítva, hogy a versaillesi szerződés pontjainak formális betartása mellett lehetőleg olyat produkáljon, ami hatóerőben jóval többet jelent, mint normálisan az előírt nagyság jelentene. S az új csatahajó a legmodernebb haditechnikai eszközök alkalmazásával elérte azt, hogy Németország az új Panzerkreuzerben 10 ezer tonnájá dacára, egy komoly hadihajót kapott.

Mindenkellőt könnyű fémek alkalmazása s szegezés helyett forrasztás által igen sokat spóroltak a hajó holt súlyán, amivel sokat nyertek a védelmi s támadó eszközök számára. Minek következtében a „Panzerkreuzer A“ tűzéri szempontból jóval nagyobb más régi típusú csatahajókkal felveheti a versenyt. A megengedett ágyunagyság a 28 cm-es. Ebből van a hajón hat s ezenkívül hat 15 centiméteres ágyú. Az előbbiek lötvóla 12 kilométerrel felülmúlja régiekéit s ezenkívül háromszor gyorsabban működik, mint a

regiek. Ha ilyen huszonnyolcas egyletlenegy hajón igen erős felfegyverzést jelent, úgy, hogy az új csatahajó egyike lesz a legerősebb uszó erődítményeknek. De nemcsak támadó ereje fokozott, hanem védelmi eszközei is a legelőkeltebbek. Légi támadások ellen husz elhárító ágyú s beközdő készülék védi. De még inkább gyorsasága, mely 26 tengeri mérföldet tesz ki, mely jelentékenyen nagyobb, mint a nagy csatahajók normális gyorsasága. Tengeralattjárók ellen pedig az alsó hajórészek gondos felosztása védi. Egy teljesen keresztülvitt sejtrendszer által elérték azt, hogy megtorpedózás esetén a hajónak csak egy kis részébe hatolhat be a víz. A nagy géptermek helyett pedig kicsiny motorszobák vannak, miáltal a megtorpedózás legnagyobb veszélye van elhárítva, minthogy mindig a nagy géptermek voltak azok, melyek a nagy csatahajók legérzékenyebb részei

voltak. Erős védelmül szolgál emellett nagyobb gyorsasága s az a körülmény, hogy nem nagyon mély járata s olyan vízekben is tud mozogni, ahol tengeralattjárók már aligha működhetnek.

A hajó motorát a modern géptechnika csodájának mondják: nem kevesebb, mint 50 ezer lóerőt tudnak kifejteni s emellett a motorok súlya mindössze nyolc kg. lóerőnként, amit eddig hajómotoroknál nem tudtak elérni, a háború előtt még 50 kg-ot tett ki.

Persze ez a technikai csoda is a béke céljait szolgálja, mint összes többi társai. S emellett Németország kénytelen-kelletlen le van szerelve. Vajon milyen arányokban szolgálják a békét a többi országok, amelyek nincsenek leszerelve? A „leszerelési“ s flotta-konferenciák egymé- mely betekintést nyújtottak ennek falai mögé is.

DIENES LÁSZLÓ.

Hunyadmegye állandó választmánya nem hajlandó az új prefektussal együttműködni

Tiltakozás az állandóválasztmányi elnök jogainak elvétele ellen

Déva, május 20.

A nemzetipárti uralom alatt megválasztott állandó választmány tagjai törvényesített látnak fennforogni elnöküknek elmozdításában, éppen ezért a dr. Bejan Romulus prefektus által összehívott ülésen, Paveloni Valér mindenekelőtt tiltakozott dr. Atirescu Jeronim, volt állandó választmányi elnök elmozdítása ellen, majd kijelentette, hogy az ügyek vezetésében nem vesznek részt, nem hajlandók a prefektust a törvénytelenül ráruházott hatalom gyakorlásában támogatni

s ezzel az ülésről testületileg kivonultak.

Dr. Bejan prefektus, távozásuk után munkatársunknak kijelentette, hogy a tapasztalt magatartás után

nem marad más hátra, mint a belügyminiszternek a választmány feloszlása és interimár bizottság kinevezésére tenni javaslatot.

A kínos lefolyású ülés történetesen jelen volt Nicolae belügyi vezérfelügyelő is, aki személyes tapasztalatok alapján referált a miniszternek.

HENDERSON:

Európát az általános gazdasági megbénulás veszedelem fenyegeti

Genf, május 20.

A Népszövetség tanácsának keddi ülését is teljesen lefoglalta a német-osztrák vámunió széleskörű vitája amelynek során Csehszlovákia és Jugoszlávia külügyminiszterei fejtejték ki álláspontjukat.

Benes kifejtette, hogy a csehszlovák kormány hivatalos álláspontja szerint a vámunió ellentétben áll azokkal a nemzetközi kötelezettségekkel, amelyeket Ausztria a békeszerződésben és az 1922 évi kölcsönjegyzőkönvben magára vállalt. Ausztria államjogi függelensége a vámunió esetén megszűnne s vámszövetség gazdaságilag is aggasztó helyzetet teremtené, mert egymással ellenségeskedő blokkok kialakulására vezetne.

Marinkovics hangoztatta, hogy a Népszövetség tanácsának jogában áll politikai szempontból is elbírálni minden nemzetközi kérdést, amely alkalmas a nemzetek egyetértésének megfontolására.

Curtius német külügyminiszter válaszában rámutatott arra, hogy Németország nem akar presztizspolitikát folytatni. — Meggyőződése szerint a vámunió tervezete nem sértette az európai együvértartozás feltételeit, hanem inkább az európai együttműködés kiépítését szolgálja. A regionális szerződések nem veszélyeztetik a békét, hanem megerősítik, amint azt az agrárállamok csoportosulása is bizonyítja. Briand bizalmát fejezte ki a hágai nemzetközi döntőbíróóság iránt s kijelentette, hogy nem szabad habozni abban az esetben, ha a hágai döntés után a tanács újabb állásfoglalására kerülne sor.

Végül Hymans belga delegátus csatlakozott Henderson indítványához. A Népszövetség tanácsa ezután végleg lezárta

a német-osztrák vámunió vitáját és egyhangulag elfogadta Henderson javaslatát.

Kedden este a tanács zárt ülést tartott, amelyen a leszerelési konferencia problémájával foglalkoztak. A zárt ülés résztvevői egyhangulag úgy döntöttek, hogy a leszerelési konferencia elnökül Henderson angol külügyminisztert jelölik ki. — Henderson köszönetet mondott a határozatért, de bejelentette, hogy mielőtt a megtisztelő megbízatást vállalná, köteles sége kormányának jelentést tenni.

Az Európa-bizottság kedden délután 4 órakor folytatta tanácskozásait. Munch dán külügyminiszter kifejtette, hogy kormánya a kereskedelem szabadságának híve s ennek biztosításától várja az állapotok jobbrafordulását.

Henderson hosszabb beszédben foglalta össze a gazdasági világkrízisről elhangzott felszólalásokat. A vita világosan beigazolta, hogy a gazdasági válság nem elszigetelt jelenség, hanem érinti az egész világot s Európát általános gazdasági megbénulás veszedelem fenyegeti. A gazdasági egyensúly megbomlott: egyik oldalon a tőkehalmozódás, más oldalon a munkanélküliség, az inség és az eladhatatlan gabonakészletek jelzik a válság tüneteit. A világválság okaival foglalkozva tiltakozott Litvinov orosz külügyi népbiztosnak gyanúsítása ellen, mintha Európa népei háborúra készülne a szovjet ellen. A válság tulajdonképpen oka a túltermelés, az aranykincs aránytalan elosztása és a vásárlóképeség csökkenése. A krízist önmagában egyetlen állam sem oldhatja meg. Részleges megoldás nincsen és a regionális szerződések sem biztosítanak kivezető utat, mert a

„BUER“

a legjobb és legelőkeltebb vegyi- anyag falak nedvességének megszüntetésére. Minden dobozhoz használati utasítás mellékelve. Kapható minden szakmabeli üzletben.

kibontakozást csak összetett erővel lehet megtalálni. Az európai államok együttes akciójának természetesen nehézségei vannak, annak ellenére, hogy a gazdasági együttműködés szelleme az utolsó években mindjobban előtérbe nyomult.

Minden nemzet kezdi belátni, hogy a gazdasági nacionalizmus káros önma- gára és másokra nézve is.

Örömmel üdvözölte Franciaországnak azt a készségét, hogy hajlandó pénzügyileg támogatni a tökeszegény államokat s helyeselte az általános tarifaleszállítás gondolatát. Leszögezte, hogy a szabad árucserre megakadályozója károkat okoz önmagának és szomszédainak is.

Hatalmas beszéde végén Henderson annak a reményének adott kifejezést, hogy az Európa-bizottság kezdeményezésére sikerül egységes gazdasági akciót biztosítani, amely a mostani állapotokat orvosolná.

— Sikert akarunk elérni — mondotta Henderson.

Az elzárkózás politikájával szakítva mindenkinek felül kell emelkednie az önző szempontokon.

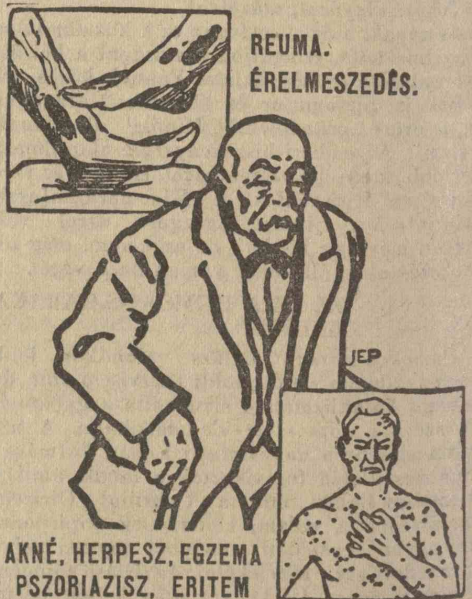
A háború után, amely ellenségesként állította szembe az államokat, az utóbbi években ismét kezdett megerősödni a kölcsönös megértés és közeledés szelleme. — Súlyos csapás lenne a Népszövetségre, ha hagyná ennek a szellemi irányváltásnak a gyengülését és nem váltaná be azokat a reményeket, amelyeket a nemzetközi közvélemény hozzája fűzött.

Henderson hatalmas beszéde után Marinkovics jugoszláv külügyminiszter, — majd Titulescu szólalt fel. Titulescu hangsúlyozta, hogy mindenben hozzájárul a francia javaslatához.

Az Európa-bizottság Titulescu felszólalásával be is fejezte tanácskozásait a gazdasági válságról s elfogadta Hendersonnak azt a javaslatát, hogy külön albizottságot küldjenek ki, amely 48 óra alatt kész gyakorlati tervezetet terjeszt az Európa-bizottság elé.

A REVIZIO ÜGYE.

A Népszövetség köreiben bizonyosra veszik, hogy a francia—német alkudozások során ismét szóba kerül a jóvátétel revíziójának kérdése is. Ebben az esetben a revízió gondolatát Olaszország is támogatná.

Az artritikus sorsa

Köszvény, reuma, bőrbajok, göresér, flebita, gennyes tályog, ime néhány baj, amely a húgysavval megmérgezett vérű artritikus életét veszélyeztetik. Az artritikus nő még többet szenved méhgyulladásától; alsótesti zavaroktól, melyek fájdalmasabbak.

De ma ismerjük az érelmeszesedés specifikus gyógyyszerét.

Hosszu éveken át folytatott kísérletezés eredménye a RICHELET VERFELFRISÍTÓ (DEPURATIF RICHELET), amely elpárologtatja, felszórja; megvékonyítja a vért, megerősíti a szervezetet és új egészséget ad a sokat szenvedett betegnek, aki már feladta a gyógyulás reményét.

A RICHELET VERFELFRISÍTÓ (DEPURATIF RICHELET) ma a meggyógyult betegek ezrei által ajánlatik, akik nem felejtik el halálkifejésüket.

Ez a szer gyökeresen gyógyítja az artritizmust minden megnyilvánulását, tekintet nélkül annak régi voltára.

SZEKELY & RÉTI
ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR R. T.
MAROSVÁSÁRHELY
NAGYSZEBEN, BRASSÓ-I FIOKJAI
LESZÁLLÍTOTT GYÁRI ÁRON
AJÁNLJÁK
A MODERN BUTORGYÁRTÁS
REMEKEIT
KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK MELLETT IS.

ASTRA (APOLLÓ) MOZGÓ
BRASSO
Ma nagy premier.
Ma szerdán mutatjuk be az 1931. év legérdekesebb és leghatásosabb filmjét
„A mánorkeringőt“
Ezen érdekes film főszereplői a gyönyörű hangú: WALTER JAN-KHUN, MÁDY CRISTIAN, HANS STÜWE. A film a német beszé-
lőfilmgyártás büszkesége, de rendes magyar feliratai is vannak.
Monopol: FAVORIT FILM TIMIȘOARA.

Vakmerő bankrablás

Berlin, május 20.

Vakmerő rablótámadás színhelye volt a „Commerz und Privatbank” wannei fiókja. A bankfiókban megjelent három jólöltözött férfi és revolverrel megfélemlítette a tisztviselőket, akiket megkötözve az egyik mellékhelyiségbe kísérték és ott őrizték, míg a kasszát kirabolták. Mintegy tizenhetezer márkát vittek el. A bank ezen márka jutalmat tűzött ki a kézrekerítőnek.

Lemondás előtt az osztrák kormány

Bécs, május 20.

A költségvetési vita során ma váratlanul rendkívül kiéleződött a helyzet a kormány és a pártok között. A nagyméretű párt elutasította a kormányhoz az új javaslatot, hogy a tisztviselők ügynevezett inszégáldozattal járuljanak hozzá a költségvetési egyenleg helyreállításához. Ehelyett a pótrendszabályok sorozatát ajánlják a kormánynak, így a nőtlenségi adót, a benzinadót és a gyufamonopóliumot.

A helyzet tarthatatlannak látszik, és valószínű, hogy Schobernek Genfből történő hazaérkezése után, a kormány benyújtja lemondását.

A brassói magyarpárti lista a tizedik

Brassó, május 20.

Az Országos Magyar Párt brassómezei képviselőjelöltjeinek jelölő-listáját ma délből nyújtották be a brassói törvényszék elnökénél. A jelölésben módosulás állott be. Eredetileg a központ által is megerősített második helyre Sipos András hosszafalusi ág. ev. lelkész jelöltetett, mivel Papp Endre dr. hosszafalusi ügyvéd, akinek a jelöltség első sorban lett felajánlva, azt nem fogadta el. Most kiderült, hogy egy érthetetlen és eléggé el nem ítéhető hiba következtében Sipos András, aki Tükkös községből költözött át Hosszafaluba, ahol négy év óta lelkésze a tükintélyes ág. ev. egyházközségnek, s ahol a községi választók névjegyzékébe fel van véve, ahol a községi tanácsnak választott tagja, a képviselőválasztók jegyzékéből kimaradt. E különös tény következtében, melyhez ezáltal nem kívánunk megjegyzéseket fűzni, a Magyar Párt, nehogy az egész listát veszélyeztesse, kénytelen volt a Sipos András jelölésétől eltekinteni és Papp Endre dr. hosszafalusi ügyvédet, a brassói ág. ev. magyar egyházmegye felügyelőjét felkérni, hogy az első sorban amúgy is neki felkínált jelöltséget most már vállalja el. Papp Endre dr. a párt-vezetőség kérését, a párt érdekeinek szemelől tartásával teljesítette, és így a jelölés most már úgy ejtetett meg, hogy listavezető maradt Szabó Béni, második helyre került Papp Endre dr. és harmadik helyen megmaradt Hettmann Antal.

Az Országos Magyar Párt listája a 10-ik, és így ezt a számot fogja homlokán hordani a párt országos jelét, a dült keresztet. A szavazólapon az utolsó kockában helyeződik el a magyarság jelöltjeinek gárdája, s így a választóknak a sok lista között könnyű lesz az eligazodás, mert a 10-es számú, dült kereszt-jegyű és utolsó kockában elhelyezett listára kell ráütniük a votat-bélyegzőt.

A Magyar Párt brassómezei vezetősége ma nyújtotta be a vidéken megtartandó propaganda-gyűlésekről szóló bejelentését. A prefektúrán azt a felvilágosítást adta maga a prefektus, hogy a választói gyűlések megtartása szabad, azokat még be sem kell jeleníteni. Egyben arra nézve is megnyugtató kijelentést tett a prefektus, hogy a választások előtt és alatt semmiféle erőszakoskodás nem fog történni a megyében, ahol, garantálja, hogy minden párt szavazói szabadon és minden zavarástól mentesen vonulhatnak fel. — Ezek a kijelentések megnyugtatók, mert nem tételezzük fel a megye új prefektusáról, hogy kijelentéseinek ne akarna és ne tudna érvényt szerezni. Épp ezért, a beléje helyezett bizalomra való tekintettel, e helyen tesszük szövé, hogy Pütkércz községben egy csendőrlépte a Magyar Párt plakátját és dühös szitkok között rátaposott. Ez a megvadult ember elfejtette, hogy a törvény külön büntetést szab azokra, akik a választási plakátokat letérik. Ez a külön büntetés még fokozottabban kiszabandó az olyan hatósági közegre, aki ép a törvény érvényesítésére hivatott és kötelezett. Elvárjuk a megye prefektusától, hogy a megkerült csendőrközeggel szemben kellő szigorral lépjen fel és ezáltal kézzel fogható bizonyítékát szolgáltatassa annak, hogy a kijelentései, melyekben mi megbízunk, tényleg komolyak. Egyébként a párt vezetősége külön feljelentést is tesz a magáról megfélemedezett csendőr ellen.

A városban és megyében lelkes a hangulat és minden magyar bizakodva készül a választási harcra, mely biztos győzelmet fog hozni a 10-es dültkereszt-jelű lista jelöltjeinek.

A FORD Karaván Romániában

Ezennel becses tudomására hozzuk, hogy egy FORD autómobilokból, teherocsikból és FORDSON traktorokból álló, egész Romániát beutazó karaván, utját megkezdte.

Ezen karaván június 15-én reggel hagyja el Bucureştii és kis utakban az ország majdnem minden városát és faluját felkeresve, mindenütt teljesen ingyenesen fogja bemutatni a mechanikus szállítások különböző neműit és a földnek gépi erővel való megmunkálását.

Ezen karaván 79 napig fog az országban időzni és ezen vállalkozás a FORD gyártmányok szilárdságának és ellentállóképességének újabb meggyőző bizonyítéka lesz. Nem célunk új gyorsasági rekordot teremteni. NEM SIETÜNK, hogy ezen romániai turát gyorsan fejezzük be..., be akarjuk bizonyítani (bár újabb bizonyítás felesleges), hogy a Ford gyártmányok a Romániában szükségelt különböző munkák elvégzésére kiválóan alkalmasak, hogy a Ford-traktor az ország mezőgazdasága fejlődésének hathatós előmozdítója és ki fogja küszöbölni annak eddigi hátrányait.

A tura és program további részleteit az újságok és a rádió fogják idejekorán közölni.

FORD MOTOR COMPANY

Karhatalom szállt meg egy marosvásárhelyi nyomdát,

melynek egész személyzetét őrizetbe vették

Marosvásárhely, május 20.

Ma, szerdán délből óriási feltűnést keltett Marosvásárhelyen, hogy a rendőrség megszállotta Révész Ernő nyomdávalatát.

Erős rendőri készültség vonult fel a Révész-féle nyomdához és Révész Ernő tulajdonost, valamint alkalmazottait több alkalmazottját felkísérték a rendőrségre.

Bár a rendőrség a közismert marosvásárhelyi nyomda és könyvkereskedés tulajdonosnak, valamint alkalmazottainak előállítására vonatkozólag részletesebb jelentést nem adott ki, annyi mégis kiszivárgott, hogy

a választási harc számlájára tartozik ez a nyomozás is.

A sziguranca detektívjei nyanyis kommunista röpiratokat találtak s azokról megállapították, hogy a Révész-féle nyomdában készültek.

Révész Ernő kihallgatása alkalmával állítólag azzal védekezett, hogy a falusi és városi dolgozók blokkja rendelte nála a választási röpiratokat, amelyeknek elkészítését éppen úgy elvállalta, mint a többi pártokét. A rendelést különben le sem szállították, mert mindössze néhány száz példány készült el abból s ha a röpiratokból néhány már az uccára került, Révész személyében nem érez felelősséget miatta.

Egyelőre Révész Ernőnek és alkalmazottainak sorsa felől nem történt döntés. Suciu rendőrkezes a főügyészhez fordult további utasításokért és a főügyész véleménye alapján dönt arról, hogy Révészékét szabadlábra, avagy vizsgálati fogságba helyezze. A Révész-nyomdát egyébként a házkutatás megtartása után is erős karhatalom őrzi, amelynek emberei lehetőleg még azt is megakadályozzák, hogy a nyomdávalat alkalmazottai idegenekkel szóba álljanak.

Készül az új gabonatorvény

Temesvár, május 20.

Manoilescu ipar- és kereskedelemügyi minisztert bántási választási propaganda körútján a Malomszindikátus diszelnökévé választotta. A miniszter elvállalta a diszelnökséget és felszólította a szindikátus vezetését, hogy a Madgearu-féle gabonaértékesítési törvénnyel szemben készítsen egy új törvényjavaslatot, amelyben úgy a malmosok, mint a termelők érdekei védve vannak. A javaslatot a Malomszindikátusnak legkésőbb augusztusig el kell készítenie, hogy azt az új parlament még az őszi hónapokban tárgyalhassa.

Budapestben megkezdődött a nemzetközi történelmi kongresszus

Budapest, május 20.

Ma délelőtti vette kezdetét a történettudósok nemzetközi kongresszusa, amelyen a világ csaknem valamennyi híres történésze részt vesz.

A kongresszust Berzeviczy Albert nyitotta meg, aki beszédében kitért a Magyarországot sújtott katasztrófára.

Végül kijelentette Berzeviczy, hogy Magyarország nem hajlandó elfogadni azt az inszinuációt, hogy bűnös a háború felidézésében, és abban a sorsban, ami rászakadt.

Hírek

— KAPHAT-E MAJOM SZOBROT? Nemrégiben mozgalom indult meg Angliában, amely a háborúban hősi halált halt állatok emlékének megörökítését célozta. A mozgalom áttekintéje a többi országokra is és akicót kezdtek az állatbarátok, hogy valami módon emléket állítsanak a háborúban elpusztult állatoknak. Ez az állatkultusz a jelek szerint kezd veszedelmes méreteket ölteni. Ezt bizonyítja legalább is az a londoni jelentés, amely arról számol be, hogy Waterhouse képviselő írásbeli interpellációban szándékozik a közmunkatanács elnökét felelősségre vonni, amiért nem adott engedélyt egy történelmet előtti emberszabású majom alakját ábrázoló szobor felállítására. Az interpelláció a jövő héten hangzik el az alsóházban, s nem lehetetlen, hogy élénk vitát provokál. Boldog Anglia, ahol az embereknek a legnagyobb gondjuk és a bajuk, hogy ellenkezik-e a nárosfejlesztés és a művészet elveivel egy majmot ábrázoló szobor felállítása vagy sem, s hogy jogosan járt-e el a londoni közmunkatanács elnöke, amikor ilyen kegyetlenül nyakát szegte ennek a nem mindennapi ötletnek.

— IDŐJÁRÁSJELENTÉS. Budapesti táviratozások: A Meteorológiai Intézet jelentése szerint még sok helyütt eső, esetleg zivatar várható, lényegesebb hőváltozás nélkül. Később, két napon belül megélénkülő északnyugati légáramlással, erős hősökkenésre van kilátás.

— EGY LEJES AVIATIKAI BÉLYEG KELL A HATÓSÁGI BEADVÁNYOKRA. A brassói rendőrség közli, hogy az új törvény 5-ik szakasza szerint, mindenki, aki beadvánnyal, írásos kérelemmel fordul a hatóságokhoz, 1 lejese aviatikai bélyeget köteles a beadványra, kérésre ragasztani.

— FELEMLÉTEK A ROMÁNIÁBÓL SZÖKÖTT GYILKOS CSENDŐRMESTER BÜNTETÉSÉT. Budapesti táviratozások: A Tábla ma ítélt meg Mester János, volt román csendőrmester felett, aki, mint ismeretes, az Augusztus-telepen kirabolta és meggyilkolta Soltész Károlyné szakácsnőt. A Tábla a törvényszék tizenhárom évi fegyházról szóló ítéletét tizenöt évi fegyházra emelte fel és a büntetésből hat és fél hónapot kitöltöttnek vett.

— A MAROSVÁSÁRHELYI GYILKOSSÁG EGYIK GYANUSÍTOTTJÁT SZABADLÁBRA HELYEZTEK. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Körülbelül egy hónappal ezelőtt egy korecsmai mulatozás után Szabó János cukorgyári sóffort Rokkai Vilmos bérkocsitulajdonos és Janka István keresek leszúrták. A megindított vizsgálat során a rendőrség a két gyanúsítottat letartóztatta és átadta az ügyészségnek. A vizsgálóbíró által megtartott kihallgatások során Janka István tagadta, hogy aktív szerepe lett volna a gyilkosságban. Az ügyészség most úgy döntött, hogy Jankát szabadlábra helyezi és ennek következtében a véres verekedés egyik hőse ma elhagyta a törvényszéki fogházat.

— A B. L. PUNKÖSDI SZAMA pénteken a rendes időben jelenik meg. Ünnept számunkban, — amelynek terjedelme 20 oldal lesz, — legjava írásaiikkal felvonul a B. L. egész gárdája, az értékes riportok és szépirodalmi alkotások egész sorozatát adjuk punkösdí ajándékkul. A B. L. punkösdí száma, a nagy terjedeleme ellenére, mindössze 6 lejért kapható. A holnapi nemzeti ünnep miatt nem jelenünk meg.

— DÖNTÖTT AZ ARADI TÖRVÉNYSZÉK A MALOMTULAJDONOSOK FORGALMI ADÓJA FELŐL. Aradi tudósítónk jelenti: Az aradi pénzügyigazgatóság az elmúlt évben forgalmi adót rótt ki az aradi malomtulajdonosokra és azonkívül még súlyos bírsággal is sújtotta őket. A malomtulajdonosok akkor a pénzügyminisztériumhoz fordultak, annak eldöntése végett, hogy kötelesek-e ők is megfizetni a forgalmi adót. A pénzügyminisztérium helyben hagyta a pénzügyigazgatóság kivetéseit, mire az aradmegyei malomtulajdonosok a törvényszékhez felebbezték. Több-szörös elnapolás után a törvényszék most döntött ebben az adópörben és megállapította, hogy a malmosok összesen 463.000 lej forgalmi adót és 1.353.000 lej bírságot tartoznak fizetni. A malomtulajdonosok állásfoglalása a feltűnést keltő ítélettel szemben egyelőre ismeretlen.

Fajához hű magyar csak e
X jelre szavaz!

25. sz. szelvény

„Vestis” Ruházati Árutorgalmi Rt.
Brassó, Lencsér 26., 10⁰/₀-os kedvezményére jogosító utalvány elnyeréséhez 6 drb. folytatolagos számú ilyen szelvény szükséges.

— CSÜTÖRTÖK DÉLBE KÉT PERCEN AT MINDEN TEVEKENYSÉG SZÜNETEL. Csütörtökön, május hó 21-én, ünneplik meg országosra a nemzeti ünnepé avatott Hősök napját. Brassóban délelőtt 10 órakor kezdődik az ünnepség, amelyen az összes polgári és katonai intézmények, iskolák és egyesületek testületileg vesznek részt. Az ünnepséget a királyi himnusz vezeti be, amit a cserkészek eskütele követ. Ezután istentisztelet lesz a piaci román templomban, amellyel egyidejűleg feltáraznak nyolc kommunista temetőt kápolnájában istentisztelet lesz. — Ezen a napon, a munkaszüneten kívül, déli 12 órakor, két percen át, minden tevékenység szünetel.

— TITKOS KOMMUNISTA FEGYVERRAKTÁRT FEDEZTEK FEL MÜNCHENBEN. Münchenből jelentik: A rendőrség az egyik ház pincehelyiségében titkos kommunista fegyverraktárt talált, amelyet lefoglalt. Egyidejűleg letartóztattak nyolc kommunistát, a kik ellen hazaárulás címén indul eljárás.

— FELOSZLATTAK A PÉCSKAI KÖZSÉGI TANÁCSOT. Aradi tudósítónk jelenti: Serbán György dr., Aradmegyei új prefektusa, tegnap hozott határozatával feloszlatta a pécskai községi tanácsot. — A feloszlatastnak igen érdekes előzményei vannak. Amikor a községi tanács megalakult, gondolt egy nagyot és merészet és a régi községi rendőrséget egyszerűen szelnek eresztette és új emberekkel töltötte be a helyét. A megyei tanács állandó válaszmánya ezt a határozatot megsemmisítette és kötelezte a községet a régi rendőrkö visszavételére. Minthogy emiatt a községet érzékeny kár érte, mivel fizetni kellett a régi és az új rendőrköket is, több pécskai polgár feljelentésére a vármegyei prefektura megindította a vizsgálatot és annak eredményeképpen a községi tanácsot feloszlatta s megtiltotta az intézkedéseket az interim-bizottság kinevezésére.

— A PUNKÖSDÖR LEZAJLÓ BORBÉLYVERSENYEN, amelyet Erdélyben még egyáltalán nem rendeztek, — mint értesülünk, — a közmunkaügyi miniszter is képviseltetni fogja magát.

— ÚJ RENDŐRPREFEKTUS BRASSÓBAN. Constantin Voina eddigi rendőrprefektus helyett, akit Bukarestbe rendelték be szolgálatára, — Aurel Ghinea-t nevezte ki a belügyminisztérium a brassói rendőrség élére. Az új rendőrprefektus átvette hivatalát.

— KIFOSZTOTTAK A HALOTT MILLIOMOST. Galacból jelentik: Érdekes kasszafurási eset foglalkoztatja a galaci rendőrséget. Pár nappal ezelőtt meghalt a dugaszagnak ismert Atanasules kereskedő. A végrendelet felbontásakor kint, hogy az elhunyt csak készpénzben öt millió lejt hagyott maga után. Az öt millió lejnek az örökösök dolgozószabályában elhelyezett pénzszerkevényben kellett volna lennie, — de nem volt ott. Az örökösök a pénzszerkevény hivatalos felnyitására csak értéktelen papirosokat kaptak. Rövid vizsgálat után kiderült, hogy a szerkevény hátsó részét ismeretlen tettesek megfúrták és ügyesen leplezve a betörés nyomait, a pénzt elvitték. A rendőrség a cselekedeteket őrizze, ezek azonban kétségbeesetten tagadnak.

— Asztma és szívbetege, mell- és tüdőbaj, görvél- és angolkór, pajzsmirigynagyobbodás és golyvaképződés eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűviz a gyomor és belek működését kitűnően szabályozza. Európai és amerikai klinikusok tuberkulotikus egyéneknek tapasztalták, hogy a betegség kezdetén jelentkező székrekedések a Ferenc József víz használata folytán lényegesen enyhültek. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogékeserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— ELMARAD A HOMORÓDÁLMÁSI ORBÁN BALÁZS-ÜNNEPSÉG. A B. T. E. punkösdre tervezett kirándulása a humoródalmási barlanghoz és az ezzel kapcsolatban tervezett Orbán Balázs-ünnepség a választási előkészületek miatt június hó 14-ére halasztódott. Ehelyett a csiksomlyói bucsu megtekintésével egybekötött Hargita-kirándulást rendez az egyesület. I. csoport indulása szombaton délután 3 óra 40 perckor, II. csoport indulása vasárnap reggel 5 óra 55 perckor. Találkozás a csikszeredai állomáson. Vezető Ferencz Károly. A Nagykőhavasra vasárnap reggel 5 órától kezdve állandó autóbusszjárat, a Malomdombokig. A Hargita-kirándulásra jelentkezés péntek estig Papp Mihály üzletében (Weisz Mihály-utca).

— Megalakult a Szebenmegyei Nyugdíjasok Egyesülete. Szebenben május 17-én mintegy 250—300 nyugdíjas alakulógyűlést tartott, amelyen megalakították a Szebenmegyei Nyugdíjasok Egyesületét. A közgyűlés az egyesület elnökének egyhangulag dr. Bologa Vasile nyugdíjazott tanügyi inspektort választotta meg.

ÉLES NYELV

— Nem, Katica, hidd el nekem, a szédelgés nem tartozik a gyöngéim közé.
— Persze, hogy nem. Éppen az az erős oldalad.

(Herold.)

★ „A MAMORKERINGŐ” című németül beszélő, éneklő film fut szerdától vasárnapig az Astra mozgóban. Ez a film azon kevés filmek közé tartozik, amelyek diadalmas sikerrel hódították meg a világ metropolisainak kényes igényű közönségét. Mady Christians, a csodás hangú Walter Jankhun, Hans Stüwe a film főszereplői. A film cselekménye, mindvégig lebilincselő és érdekes. Ezzel a filmmel mutatkozik be Erdély legfiatalabb filmkölcsonzója, a: Favorit film, Temesvár. Ezzel a filmmel fogja bizonyosságát adni a brassói közönségnek ez az új kölcsonzó, hogy a legparádásabb filmeket fogja még ebben a szezonban megjelentetni. A film rendes magyar feliratokkal van ellátva.

★ SABUOTHI ISTENTISZTELETEK AZ ARVAHÁZ-UTCAI ZSINAGÓGÁBAN. Május hó 21-én, az ünnep előestjén, délután 6 óra 30 perckor. Ezen istentisztelet keretében a leányok fogadalmi ünnepe (konfirmáció). Május hó 22-én, reggeli ima 9 órakor, esti ima délután 6 óra 30 perckor. Szombaton, május hó 23-án, reggeli ima délelőtt 9 órakor. Halottak emlékezete (mázkir) 10 óra 30 perckor. A hősök napján, május hó 21-én, istentisztelet a zsinagógában délelőtt 10 órakor, utána kivonulás a postaréti zsidó temetőben nyugvó hősök sírjaihoz. Felkérjük hitközségünk m. t. tagjait, hogy ezen istentiszteleten, valamint a felvonulásokon minél nagyobb számban jelenjenek meg.

— ELŐFIZETŐINK, ha akármilyen uton fizetést teljesítettek, kisérvék figyelemmel, hogy a címek feltüntetett lejárat legkésőbb 8 napon belül megváltozzék. Ezzel jelzi kiadóhivatalunk azt, hogy a pénz rendben befolyt és helyesen lett felhasználva.

A Vendéglősök Országos Szövetségével létesített megállapodás szerint

1 pohár sör 8 lej
rendes világos

— FELOSZLATTAK A LUPENYI KÖZSÉGTANÁCSOT. Déváról jelentik: Dr. Bejan prefektus vizsgálata, itt is meglepetést keltő titkokat tárt fel, így kisült, hogy a községi tanácsosok meg nem engedett módon póthiteket nyitottak, majd önmaguk és a tisztviselők között 130.500 lej karácsonyi ajándékot osztottak szét, 2—10 ezer lejes tételekben. A prefektus a tanácsot nyomban feloszlatta, egyben kötelezte annak volt tagjait, hogy az illegálisan felvett összeget 8 napon belül térítsék vissza, ellenesetben megteszi ellenük a feljelentést.

★ A cipőtisztítás gyermekjáték, ha a „Vas” védjegyű cipőkrémet használja. Tegyen kísérletet és nem fog többet más cipőkrémet használni.

— SZABALYTALANSÁGOK A PETROZSÉNYI PRIMÁRIÁN. Déváról jelentik: Dr. Bejan Romulus delegált prefektus, folyó hó 15-én vizsgálatot tartott a primárián, amelynek során megállapították, hogy meg nem engedett módon 540 ezer lej tárcsahitelt folyósítottak, amire dr. Niciu I. polgármester és dr. Brigner alpolgármester, nyomban beadták lemondásukat. A prefektus a polgármesteri teendők ellátásával, dr. Miocu Romulust, volt liberális polgármestert bízta meg.

Telef. 518 „MODERN MOZGÓ” BRASSÓ

Ma szerdán, közkívánatra vissza hoztuk az ifjúság, a boldogság és a szerelem filmjét:

Burschenlied aus Heidelberg

(SZERETLEK, SZERETSZ, SZERET)

Német éneklő filmoperettje. — Főszerepben:

WILLY FORST, BETTY BIRD, HANS BRAUSEWETTER.

Legközelebb:

„Betörő”

Legközelebb:

Főszereplők: LILIAN HARVEY és WILLY FRITSCH.

WESTERN ELECTRIC beszélőgép.

Megnyílt a

HÖLTÖVÉNY-FÜRDŐ

(Brassómegeye)

Víz- és homokfürdő,
sport- és tennispálya.

Rendes autóbussziforgalom, indulás
Brassó-sétatéri autóbusszállomásról.

Bodega, étterem,
jó konyha,
legjobb italok!

Brendörfer M.

Ruhákat vegyileg fest, tisztít: CZINK, CLUJ. Postaküldeményeknél 20% engedmény.

Közgazdaság

Elkészült a vasút új szállítási tarifája, de nincs köszönet benne

Allítólag 24 százalékkal emeli az új tarifa az áruszállítás díját

Bukarest, május 20.
A belföldi gazdasági érdekltségek évek óta küzdenek a magas vasúti tarifa ellen, de kevés eredménnyel. A vasút vezérigazgatósága — ha már nagy bajok vannak, — le-le szállítgatja egy-egy cikk szállítási díját, azonban itt radikális tarifa leszállításra volna szükség. Amint beavatott helyről értesülünk, a vasút új szállítási tarifát készített, amely rövidesen nyilvánosságra kerül. Egyelőre csak annyi szivárgott ki az új tarifáról, hogy az, — néhány árucikket kivéve — nem-hogy leszállítaná a fuvardíjat, ellenkezőleg, általánosságban 24 százalékkal emeli a szállítás vasúti költségét.
Az érdekelteknek — amennyiben ez megfelel a valóságnak — minden esz-közzel küzdeniök kell a gazdasági életet megbénító új tarifa ellen.

Ahogy mi a külföldi tőkét kapjuk...

A kolozsvári Locuinta Eftină

olcsó házipítési szövet- kezet élete és halála

Komolytalan külföldi cégek
szélhámos kölcsönajánlatai
miatt bukott meg az első
erdélyi magánépítkezési vállalkozás

Kolozsvár, május 20.

A kolozsvári telekkönyvnel a napokban az egyik pénzintézet többszáz ezer lejes követelése erejéig megterhelte Zudor István építési vállalkozó ingatlanait. Ez a telekkönyvi bejegyzés egy nagy reményekkel megindult közérdekű vállalkozás összeomlásának legnagyobb stációját jelenti, mert Zudor István mérnök, a „Locuinta Eftină” házipítési szövetkezet megalapítója és igazgatója volt és ebből kifolyólag terhelték most meg a vagyont.

Érdekes alapítás volt ez az olcsó házak építésére létesített szövetkezet. Amikor 1929-ben ez új szövetkezeti törvény különleges kedvezményeket biztosított a házipítési szövetkezeteknek, minden más építkezővel szemben, akkor támadt Zudor mérnöknek az az ötlete, hogy ezeket a kedvezményeket ki kell használni. A formát könnyű volt megtalálni, mert külföldön már évtizedek óta működnek ilyen házipítési szövetkezetek. Csak pénz is kellett hozzá. A megfelelő tőke utáni keresés köz-ben

Zudor mérnök összeköttetésbe került egy párisi fezzrel,

aki nagyszerűnek találta az eszmét és ajánlkozott is arra, hogy megszerzi egy vele állítólag kapcsolatban álló pénzcsoporthoz támogatást. Párisban drága az élet, különösen annak, aki kölcsönt akar szerezni és így Zudor mérnöknek és társának, akit magával vitt, hamar elfogyott a türelme.

Végül is kitért, hogy a francia ügyönköknek nincs semmiféle megbízása, hanem maga is alkalmazottja egy párisi kölcsönkövetítő irodának.

A kolozsvári vállalkozók ekkor magával ez-zel a bankcéggel léptek közvetlen összekötésbe. A cég már komoly alapon tárgyalt. Nyíltan megmondta, hogy nincs kikölcsönözni való saját tőkéje, ellenben Londonban vannak összeköttetései, amelyek révén a létesítendő szövetkezet nagyobb fontkölsönhöz tudna jutni, megfelelő biztosítékok ellenében. Miután a párisi cégtől Zudorék kedvező információkat kaptak, megbízták egy kezdetben 80 ezer angol fontra szóló kölcsön közvetítésével.

MEGSZERVEZIK A SZÖVETKEZETET
Ezzel a megállapodással a zsebében, Zudor mérnök visszatért Kolozsvárra és megkezdte a szövetkezet megszervezését. Az akció sikerének biztosítása érdekében olyan közgazdasági és közéleti személyeket igyekezett megnyerni a szövetkezet alapítóinak, akiknek a neve mindenki számára garanciát jelent. Miután a felkért alapítók külön is informáltatták magukat és úgy a párisi, mint a londoni cégtől is információkat kaptak, beléptek a Locuinta Eftină alapítói közé.

Minden egyes alapító 100 ezer lejes alapítási díjat fizetett be és így a 30 alapító által összeadott 3 millió lej képezte a szövetkezet kezdeti tőkéjét, amely a szervezési költségek és a kölcsönkövetítés járó kiadások előlegezésére szolgált. Az alapítók között volt báró Grödl Hermann, a Grödl-favállalatok vezérigazgatója, dr. Hattig Emil, volt miniszter, dr. Comsa Jonel bankigazgató, Diamant Izsó sodrongyári vezérigazgató, Negrutiu F. Joan szenátor, a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara elnöke, dr. Sebestyén József iparkamarai alelnök és még sokan mások, akik a százezer lejes ala-

pítási díjon kívül az 5000 lej névértékű szövetkezeti részjegyekből is átvettek kisebb-nagyobb tételeket. Ilyen neve garanciája mellett

sok ember fektette be Erdélyben a pénzét a Locuinta Eftină-vállalatba, különösen azok a telektulajdonosok, akik építkezni akartak. A vállalkozás alapszabályai szerint ugyanis a törvényes előnyökre reflektáló építetők kötelesek voltak belépni a szövetkezetbe és legalább egy ilyen 5000 lejes részjegyet vásárolni. A belépéskor a rész-jegy árának csak 10 százalékát kellett készpénzben kifizetni, vagyis 500 lejt, azonkívül alapítási, illetve beiratási költség címén külön 500 lejt.

Tekintettel arra, hogy a szövetkezet révén mindenki azt remélte, hogy 8 százalékos törlesztés kamat mellett kaphat 30 évre szóló kölcsönt, a Locuinta Eftină valóságával megrögzötték az építkezni akarók. A tömeges érdeklődés arra késztette a kezdeményezőket, hogy a szövetkezet működési helyét Kolozsvárról kiterjesszék a vidékre is.

Elusznak a milliók

Megindult előbb a levelezés Kolozsvár és Páris között, majd Páris és London között. A levelezés eredményeképpen a Locuinta Eftină valami két-három millió lejt utalt át Párisba, a kölcsönközvetítés költségeire, mire azután csakugyan megérkeztek Kolozsvárra a londoni cég megbízottai, hogy megvizsgálják a kölcsönt igénylők által felajánlott garanciákat. Az angolok a legtöbb igénylő ajánlatát rendben találták és azzal a kijelentéssel utaztak el, hogy most már sor kerül a 30 éves törlesztéses, olcsó kölcsön folyósítására. Zudorék, a Locuinta Eftină vezetői és a hiteligeny-lők, reménykedve várták az angol fontokat, amelyek nyomában megindult volna az építkezési tevékenység Erdélyben és tekintélyes haszonhoz juttatna volna a vállalkozókat. De

telt-múlt az idő és a londoni pénz csak nem akart megérkezni.

Kezdett gyanus lenni a dolog, Zudorék ki-

Megtörtént a koncentráció a belföldi cellulóze iparban

Egyedül a Zernesti Cellulózegyár termel, a többi üzemek leállottak

Brassó, május 20

Mintegy két hónappal ezelőtt már jeleztük azt a nagyszabású racionalizálási koncentrációt, amely azóta már végbe is ment a belföldi cellulóze iparban.

Romániában eddig, úgy belföldi szükségletre, mint exportra, a két nagyüzem termelte a cellulózt: a Zernesti Cellulózegyár és a piatraneamti, nagy költséggel létesített új szakmai vállalat. Ezenkívül a busteni és a bacaui papirgyárak termeltek még cellulózt, de csak annyit, a mennyire saját papirgyártásukhoz szükségük volt.

A szakma racionalizálására vonatkozó tárgyalások a következő megállapodáshoz vezettek:

A Zernesti Cellulózegyár bérbevette a

piatraneamti gyárat és a busteni papirgyár cellulóze-üzemét és mind a kettőt leállította, hogy egymaga termeljen csak cellulózt az országban. Az üzemek leállítása már meg is történt és a zernesti gyár május 15. óta teljes üzemmel dolgozik. A bacaui papirgyár cellulóze üzeme dolgozik ugyan, de a piac szempontjából ennek nincsen nagyobb jelentősége, mint hogy termelése nem haladja meg a papirgyár saját szükségletét.

A helyzet ebben az iparban tehát az, hogy a zernesti gyár, miután a konkurrens gyárat leállította, egymaga termeli azt az 1.800 vagon cellulózt, amely belföldi szükséglet, ezenkívül — amint értesülünk, — még ezer vagon árut exportálni is szándékszik ebben a termelési kampányban.

A lesújtó fordulat megpecsételte a Locuinta Eftină sorsát. Az alapítók által befizetett három millió eluszott, ráment az üzletre Zudorék magánvagyonának egy része is, csak a szövetkezeti tagok által befizetett összegek maradtak meg szerencsére, mert különben kussa büntügy lenne már ebből a jobb sorsra alakult vállalkozásból.

ODORONO

szőrtelenítő-kréme

Valódi amerikai gyártmány

Szebb a sima láb és kar, mint a szőrös

A minden felesleges szőrtől és pihétől megszabadult test báját, nemcsak órákig tartó operációk, vagy kellemetlen és fájdalmas szerek alkalmazása által érhetjük el.

Az egyetlen amerikai szőrtelenítő az „ODORONO”, az utólráhetetlen szőrpusztító, megadja a lehetőséget, hogy néhány percen belül eltüntethesse a felesleges szőrt és pihét.

Az „ODORONO” szőrtelenítő kenőcs, habos krém, melynek használata kellemes, illata kitűnő és amely úgy használható, ahogy kijön a tubusból. 5 percen belül teljesen kielégítő eredményt ér el.

Az „ODORONO” szőrtelenítő-krém tudományos alapon készül, nem izgatja a bőrt és egyidejűleg is mint kitűnő Gold-Cream is használható. Használata után a bőr sima marad, fehér és bársonyos. „ODORONO” lábának és karjának sok báját és különleges varázst kölcsönöz.

JEGYZET: — Az „ODORONO” szőrtelenítő-krém kapható gyógyszerárakban, drogeriákban és illatszerkereskedésekben, ára 100 lei tubusonként. Ha beszerzése nehézségekbe ütköznék, rendelje meg, a romániai vezérképviseléstől: PAR-FUMERIA ELITEI, Bukarest, I. Calea Victoriei 39.

2852

Nemsokára megalakult Marosvásárhelyen a Locuinta Eftină fiókja, majd a beszercei és aradi fiók előkészítésére került volna a sor, ha időközben meg nem akad az egész akció.

Amikor már az építkezni akarók megvették a részjegyeket, befizették az alapítási költségeket, bebiztosították az életüket, telekkönyvi és közjegyzői okiratokat készítettek kölcsönigényeik alátámasztására, — kiderült, hogy az angol fontkölsön még nincs meg, holott egy időben arról volt szó, hogy a Locuinta Eftină ebből a pénzből fogja felépíteni a kolozsvári iparkamara új bérházát is.

Kis közgazdasági hírek

Mint értesülünk, a Societatea Bancară Română bukaresti pénzintézet szintén azon bankok közé tartozik, amelyeknél a biztosító társaságok betéteiket elhelyezhetik.

Megbízható helyről értesülünk, hogy a Banca Nationala rövidesen megint leszállítja a hivatalos bankrátát, valószínűleg 1—1 és fél százalékkal.

A Csernovici Takarékpénztár, amely-nél Csernovic városának is érdekltsége van, beszüntette a kifizetéseket. Akció indult, hogy a város szanálja a bankot és mentse meg a betétesek pénzét.

A kolozsvári Iparosok Bankja Rt. 600 ezer lej fedezetlen tartozással kényszergegyességet kért és hatvan százalékos kvótát ajánl fel a betéteseknek. A kisbank alaptőkéje 1 millió lej s mintegy másfél millió lej betétet kezel.

Az ilfovi törvényszék bejegyezte a Banca de Agricultur Romanesti céget, amely 690 millió lej részvénytőkével június elsején megkezdte működését. A román mezőgazdasági bank részvénytőkéjéből az állam 630 milliót jegyzett, 40 milliót pedig magánbankok.

Tőzsde

1951. május 20.

Devizák (belföldi jegyzés): London 816.60, Zürich 32.58, Newyork 167.85, Berlin 40.02, Bécs 23.64, Prága 4.98, Budapest 29.31, Milánó 8.82, Páris 6.61, Amsterdam 67.65.

Valuták: Angol font 816, svájci frank 32.50, dollár 168, osztrák schilling 23.65, cseh korona 5, pengő 29.50, марка 40, olasz lira 8.85, francia frank 6.63, holland forint 68, dinár 3.

Nyíltér*)

Felkérem a „Stabil” oradeai volt cég, — tulajdonos Friedmann László, — hitelezőit, hogy közöljék alólirokkal legkésőbb folyó hó 30. napjáig követeléseiket, mert ellenesetben azok figyelembe nem vétetnek.

Dr. Teodor Prodan ügyvéd,
Oradea, Bulv. Reg. Ferdinand 6.

* E rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Merevek izmai - izületei?

— próbálja ezt meg Ön is

A késszurásszerű fájdalmak a tarkójában és a vállában... Nyomoréknak érzi magát. Ne szenvedjen, használja Ön is a Sloan's Linimentet az izmok fájdalmainak enyhítésére.

Könnyen dörzsölje be a fájdalmas testrészt Sloan's Liniment-tel. A Sloan's egészséget hozó hevítése gyógyít akár csak a napugara. A fájdalmak rögtön eltűnnek. 13 millió család használja. Kérjen újabb egy üveget 75 Lei-ért.

SLOAN'S LINIMENT

REGÉNY * IRTA MIKES IMRE *

Minden jog fenntartva).

(83-ik közlemény)

— Idegenek? Affenit idegenek! Biztos kicseriltek a czibei örsöt...

— Nem cseriltek... a tulpartról gyűttek ezek...

A jegyző tágranyílt szemekkel hallgatja a tiszthelyettest. A meleg és a megdöbbenés kövér izzadságcspepeket csal ki homlokára. Hiszen félfüllel neki is tudomására jutott már egyszer-más-szor a gyanúból. Hitte is, nem is. S a valóság most úgy csap le rá, mintha taglóval főbeütötték volna.

Hogy éppen az ő jegyzőségének területén történjenek ilyesmi!

— Lehetetlen ez, kérem!... tisztára lehetetlen!... Már, hogy a Takács Rozsi!... Nincs annál derekabb asszony az egész járásban... S a Lidi!... Kizárt eset!... Mit akar tulajdonképpen a tiszthelyettes ur?

A csendőri óriási erőfeszítéssel kutató emlékezőtehetségében a szabályzat megfelelő szakaszai után, hogy szabatosan válaszolhasson a jegyző kérdésére.

— Hát kérem, először is kikérdezni... azután jogomban áll személymotaózt tartani, házkutatást rendezni, elővezetni, elfogni, megbilincselni és indokolt esetben fegyvert használni...

— A Lidi!... lehetetlen az...

A rendkívüli helyzetben Frankovics fantáziája riadt lázadással dolgozni kezdett. Ha igaz a dolog és Lidi benne van, akkor nem üssza meg simán Zsuzsa sem. Botrány lesz, kiderülnek a dolgok a szülésznővel kapcsolatosan. Apró közbenjárásai a bába tilalmas cselekedetei körül. Egy-egy elsúlyesztett nyomozati utasítás.

— Te Kazi, — mondotta — asszisztálj itt helyettem... rosszul vagyok...

A kisbíró lekiáltott a jóságos Rozsiért és Sebestyénéért.

A falun egyik percről a másikra páni félelem, eszeveszett riadalom lett urrá.

— Becitálták Takácsnét, meg Lidit!...

— Szentsíges Isten... hallod mán, mi van a kössgházán!...

— Tarcddd a pofád, mert úgy váglak kipen, hogy kirepűsz a harmadik határba, ahhoz a bűdös apádhoz!...

— Ne beszíjj, lelkem, láttad?

— Egy ott áll a kapu előtt, kettő meg az irodán...

Mint a megzavart hangyaboly, úgy kavargó, forrongó, csapódik, rohan minden. Halálrémült szemekkel bámulnak egymásra, dadogva suttognak, tanácskoznak, találgatnak. Az ijedségtől összeszorult torkukból kuszán, elharapva törnek elő a szavak. A rettenetes döbbenet perceiben gyűlölködő ellenségek egymásra találnak, forró fihéggel öntik ki iszonyatukat és borzongatásaikat. A bába konyhája zsufolva asszonyok-

kal. Zsuzsa szótlanul terpeszkedik a széken, agya távoli lehetőségek után kutat és próbálja kifürkészni a jövőt. Pontosan számbavesz minden eshetőséget, támadó és védelmező fegyvert.

— Ha azirt gyűttek is, mi lehet? Nincs az az ember, aki kimutassa... Csak gyűjjenek, maj' visszamennek!...

A lánya ott áll mögötte és hamuszürke arccal figyel a anyja minden szavát és mozdulatát.

— Mondja már, tud-e valamit arról, hogy a faluban mérgezés történt?

Sebestyén Lidi arca fakó, szinte kifordul a rémülettől, benseje remeg, de azért uralkodik magán. Mereven rászögezi pillantását az őrmesterre s hal-kan felel a kérdésekre:

— En nem tudok semmit, csendőri urak...

— Hát ha nem tud, akkor mit hallott?

— Nem hallottam én, kérem tisztelettel, soha effilírül...

— Ne hazuggyon!... hallja!... ne hazuggyon!... Bilincsbbe veretem!

Órákig faggatják minden eredmény nélkül. Végül bezárják a fasszinbe. A poszton álló csendőri bejön a kapu elől és fel-alá sétál az udvaron.

— Magának hogyan halt meg az ura, Takácsné?

A jóságos Rozsi képtelen a feleletre. Itt áll előtte a hatalom, mely lesújtott rá. Ő nem számolt ilyesmivel, azt hitte, sohase következhetik be hasonló. Talán visszarettent volna cselekedeteitől, ha érezte volna a felelősséget. De a bába erejében végtelen bizodalma volt. Többre tartotta, mint az egész fentálló rendet.

S most egyszerre megjelennek, lecsapnak rá, iderángatják a kössgházára, fenyegetőn vszik körül és borzasztó kérdéseket szögeznek a mellének. Lehet, hogy már a többit is lefogták, jaj, Uramisten, mit válaszoljon, hogy helyesen cselekedjék?

Százaszéle remeg, hol ez a szó tolna az ajakára, hol az, de elharapja mind-egyiket, élet-halál küzdelem játszódik le együgyű, ostoba lelkében.

— Nem hallja, vénasszony?... Hogyan halt meg az ura?

— Meghótt, csendőri ur... betegsigeben...

A tiszthelyettes egész közel lép hozzá. A gyakorlatkifejlesztette szímmal azonnal megérzi, hogy ez a gyöngye, ingatlak, habozó nő az ő embere. Közvetlen közelből kiált bele az arcába, olyan élesen és robbanva, hogy hangja kihallatszik az uccára.

— Ne tagadjon!... Mindent tudunk!...

— Jaj!...

— Ugy-e, jajong!... Beszéljen, gyorsan, beszéljen...

— Jaj, nekem szívbajaim vannak, naccságos csendőri urak... én zavargásban vagyok... ne tessik kijálatni... jaj!

— Mindent tudunk!... A Sebestyén Lidi vallott!... Hallja, már vallott!... Beszéljen, hogy halt meg az ura?...

Jóságos Rozsi lecsüggedő ajakkal torpan meg a helyén.

Lidi már vallott!

Hát akkor mit tagadjon ő, ugyis hiábavaló... Hiszen kiismerhetetlen és félelmetes erővel áll szemben, olyan nyers és brutális indulattal, mellyel minden-képpen tehetetlennek bizonyulna: a férfi erejével és indulatával. Hosszu évtizedeken át rejtett és engesztelhetetlen harcot folytatott az ellenséges nem ellen,

Figyelem! Figyelem!

Csak rövid ideig!

Üzletáthelyezés miatt, a

TERACOTTA cserépkályha lerakat

mélyen leszállított

áron eladja 1931

junius 15-ig

a raktáron levő, különböző színű és modellű cserépkályhákat

Telefon 7-94

Telefon 7-94

TERACOTTA

cserépkályhakerak és kályhaépítő műhely

BRASSÓ, VASUT-UTCA 3/a

A PARIS MAI 1931

A misztikus Azzia templomai, a lekete Afrika palotái, az exotikus művészet mesterművei.

Különböző előnyök és kedvezmények

Felvilágosítást ad minden utazási iroda.

MAI-NOVEMBRE

EXPOSITION COLONIALE INTERNATIONALE

APRÓHÍRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7:50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszi hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Eladó jóminőségű széna, mázsánként 170 lejért. Szucher Ábrahám, Ditrau, J. Ciuc.

Fényképészek figyelmébe. Atépités miatt kirakatok jutányos áron eladók. Adler, Kapu-ucca 14. 13079

KERESÜNK MEGVÉTELRE jókárban levő FELSTABIL vagy STABIL GÖZGÉPET kazán és komplett felszereléssel 300-350 HP-re. Írásbeli ajánlatokat „Concordia” mina de carbuni s. a. Brasov, Str. Voieodul Mihai 13 alá kérik. 13008

JÉGSZEKRÉNYEK Kertész-nél, Targumures. Kivánatra árjegyzék. Brassói lerakat Tit-tes Pálnál. 12611

Olcsó cserépkályhák kaphatók. Kályharakást vállalunk. Wetzel, cserépkályhakerak. Brassó, Rózsater 16. 13098

CSEPLŐGÉPGARNITURA teljesen új, tizenkét lóerős motorral, két évi garanciával, részletfizetésre is nagyon olcsón eladó. Berger Antal Tg-Mures, Darabantilor 1. 13103

Egy új hatos és egy hármas számú Arhány-féle pénzszekrény olcsón eladó. Brassó, Vasut-ucca 45. 13100

Tükrösszekrények, consoltükrök, kis hassza, cimbalom, átköltözés miatt olcsón eladó. Brassó, Hirsch-ucca 28. Földszint. 13099

Allást nyver

Agilis, jómegjelenésű eladót keres igen hasznos újdonság jellegű biró cikkek propagálására és eladására. Bukarest és környékére nagy vállalat. Ajánlatokat „1893” jellegű Rudolf Mosse, Cluj továbbit. 13112

Megbízható nevelő kerestek kis gyermek mellé. Érdeklődni a lap brassói kiadójában „Gyermekszertető” jellegre. 13102

Gyakorlattal biró ügyvédi írkokat keresek. Jelentkezés naponta déli 12 és 1 óra között. Dr. Vámos Nándor ügyvéd, Brassó, Str. Voieodul Mihai 5. 13104

Jó autókarszeria famunkásokat keres azonnalra Plazkuy et Comp. Prázmár, Brassómegeye. Ugyanott autóra sárhányók megrendelhetők. 13095

Allást keres

Jobb varróházakhoz ajánlkozok, jutányos áron. Bukarest, Sft. Apostoli 61. Anna Molnár. 13111

Lakás

Gyermekekkel házaspár keres kétszobás egészséges lakást Központhoz közel előnyben. Cimeket „Csendes lakó” jellegre a brassói kiadóba. 13088

B. L. Kocsis Béla

A BRASSÓI LAPOK nyomdavidallatának kiadása és rotációs nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

HÍRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

MEGBÍZOTTAK. Arad: Piața Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Dé: Str. S. Barnuții 10. (Osztián Kálmán) — Déva: Str. Ioan Creanga 2. (Balogh Géza), Telefon 17 Huayad- és Alsófehérmegye részére. Kolozsvár: Str. Dubailor 7. (volt Timár-utca) (Neumann Ignác) — Marosvásárhely: Benjámin Árpád Szentgyörgy-u. 6. — Nagyszeben: Str. Turnului 13. (Szigetváry László) — Nagyvárad: Str. Nic. Jiga 32 (Szabó Gyula) — Szatmár: Rákóczy-ut 37. (Kertész László) — Szatmár- és Máramarosmegye részére — Szilágysomlyó: (Heller Ernő) — Temesvár: Gyárvaros, Tigris-utca 4. (Halmágyi Pál) — Torda: Str. Regele Ferdinand 25. (Dánes József.) Megbízások ielvetelére és fizetések átvételére ienti, helyi megbízottakon kívül a köv. központi megbízottak vannak feljogosítva: Bartha Géza Dán Dániel, Gerő Sándor.

most elérte végzete és vállalni kell a felelősséget.

Minek is naiv, gyarló próbálkozása, mikor Lidi már mindent bevallott?

— Hogyan halt meg?... Beszéljen, hogyan halt meg?...

Az asszony összeroskad, arcán szapora egymásután gördülnek végig a könnyek. Vivódva és bűnhődve tántorog a tiszthelyettes előtt s szakadozva törnek elő belőle a hangok:

— Meg...öltem...a...lelkemet...

Másnap ismét hét csendőri érkezik a faluba. Párosan kóborolnak az uccákon fel-alá, befordulnak egy-egy házba s valamelyik asszonnyal megindulnak a

kössgháza felé.

Először Szijj Julit fogják le, majd Maró Stefániát, Berei Károlynét, Cser Lajosnét, Forintos Istvánnét, Szendi Marit, Pápai Györgynét, tizet, huszat, harmincat.

Van, aki összegörnyedve, megroikanttan halad a csendőrök között, mintha máris az akasztófa alá cipelnék. Mások viszont könnyedén lépkednek s ha egyik-másik ablak mögött megpillantják valakinek a rémülten figyelő szemét, még el is mosolyogják magukat.

Semmi ez!

Mindenki csinálta, nem olyan nagy bűn. S ha bűn is, bizonyítani kell.

Tennis- és sportsapkák

(fehérszínben)

megérkeztek

CHIC DE PARIS

Kapu-utca 23.

Fiók: Weisz Mihály-u. 5.